

5

**ČEŠTINA
PRO CIZINCE**

úroveň C1

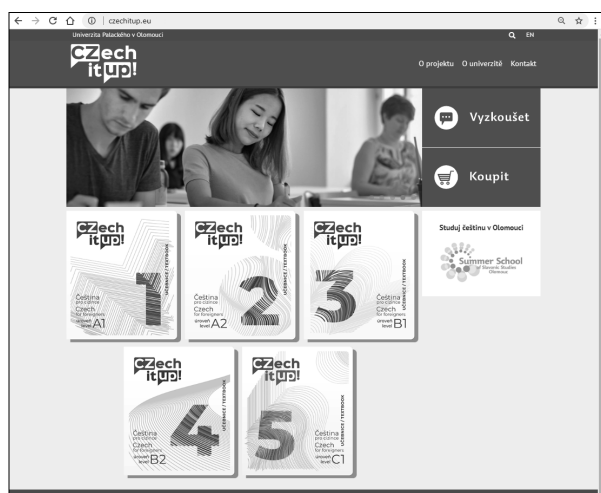
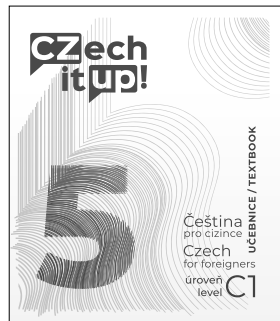
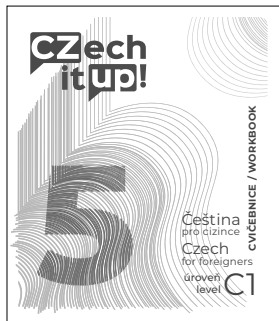
klíč – cvičebnice

Univerzita Palackého
v Olomouci

Co učební sada obsahuje a jak s ní pracovat?

Sada Czech it up! se skládá z učebnice a pracovního sešitu, které jsou propojeny s výukovým portálem czechitup.eu. Jednotlivé lekce mají pravidelnou strukturu, která je dána snahou o rovnoměrný rozvoj všech komunikačních dovedností. Obsah lekce tak tvoří následující položky.

czechitup.eu

OBSAH

1. lekce	4
2. lekce	7
3. lekce	10
4. lekce	13
5. lekce	17
6. lekce	21
7. lekce	24
8. lekce	27
9. lekce	30
10. lekce	34

3

- (1) často (S) – *Nejčastěji* se dívám na zprávy na ČT1.
- (2) líný (K) – Náš kocour je v létě *línější* než kdy jindy.
- (3) nezodpovědně (K) – Nemůžeme hrát *nezodpovědněji* než loni, říká náš trenér.
- (4) málo (K) – Kolem dálnice je *méně* billboardů.
- (5) mrzutý (K) – Dědeček je poslední roky *mrzutější*, to bude tím, že je sám.
- (6) přátelsky (K) – Babiččin pes se chová *přátelštěji* než jindy.
- (7) úspěšný (S) – *Nejúspěšnější* student ročníku dostane stipendium do zahraničí.
- (8) mnoho (K) – Letos máme *více/víc* zájemců o studium než minulý rok.
- (9) moudře (S) – *Nejmoudřeji* se tváří nejstarší muž u stolu.
- (10) lakomý (K) – Petr je *lakomější* než oba jeho sourozenci.
- (11) podivně (K) – Slavní zpěvák se choval ještě *podivněji*, než očekávali.
- (12) hloupý (S) – *Nejhloupější* pes je baset.

4

(1) smutně; smutno	(4) úzce; úzko
(2) hluboko; hluboce	(5) zdrávo; zdravě
(3) mlhavo; mlhavě	

5

- (1) *Práce dělníka je těžká, práce doktora ještě těžší.*
- (2) *Hudba hraje na koncertě hlasitě, na diskotéce ještě hlasitěji.*
- (3) *Navigace pomocí autoatlasu je snadná, podle GPS ještě snadnější.*
- (4) *Život na vesnici je klidný, na samotě ještě klidnější.*
- (5) *Suvenýry jsme v obchodě koupili levně, ale na trhu jsme je mohli koupit ještě levněji.*

6

(1) zamračeno	(8) teplo
(2) jasně	(9) krátce/dlouho
(3) hluboce/silně	(10) chutně
(4) dlouze	(11) vřele
(5) lehký	(12) teplo
(6) jasno	(13) zamračeně
(7) hluboko	(14) jasně

(15) **hluboce** (17) **vřele**(16) **silně/velice****9**

- (1) **ani – ani**
- (2) **ani tak – jako spíš**
- (3) **buď – nebo** (možno také: **nejen / ale i, příp. jednak / jednak**)
- (4) **jednak – jednak** (možno také: **nejen / ale i, jak/tak**)
- (5) **sice – ale**
- (6) **jednak – jednak** (možno také: **nejen / ale i, jak/tak**)
- (7) **na jedné straně – na druhé straně**
- (8) **ať – nebo**
- (9) **na jedné straně – na druhé straně** (možno také: **jednak/jednak, buď/nebo**)
- (10) **nejen – ale i** (možno také: **jednak/jednak, na jedné straně / na druhé straně, jak/tak**)

10

- (1) Lev, **kral zvirat**, prospí více než polovinu dne.
- (2) Mount Everest, **nejvyšší hora světa**, se vlivem eroze každý rok zmenšuje.
- (3) Pralesy, **plíce světa**, zásobují kyslíkem celou Zemi.
- (4) Václav Havel, **první československý a český prezident**, se stal symbolem boje proti komunismu.
- (5) Tokio, **metropole Japonska**, je nejlidnatější město na světě.

11

- (1) V nabídce měli vzory květinové, geometrické i abstraktní.
- (2) Karel IV., zakladatel pražské univerzity, ovlivnil nejen české země, ale celou střední Evropu.
- (3) Noviny dodávané čtenářům brzy ráno se tisknou obvykle celou noc.
- (4) Kosmova kronika popisuje rané české dějiny.
- (5) Každý obyvatel vesnice vlastní psa se dostaví na obecní úřad k zaplacení poplatku.
- (6) Olomouc, významné univerzitní město na Moravě, je typická svým historickým jádrem.
- (7) Letošní hokejové mistrovství světa se konalo na Slovensku.
- (8) Děti navštěvující alespoň jeden mimoškolní kroužek jsou zpravidla komunikačně zdatnější.
- (9) Vědci hledající léky proti rakovině se sešli na pravidelné vědecké konferenci.
- (10) Senioři pravidelně provozující intelektuální aktivity jsou objektivně zdravější.

ZOPAKUJTE SI

1

(1) znám	(8) umět
(2) Vím	(9) neumím
(3) Umím	(10) vědět
(4) Víš/Víte	(11) víš
(5) zná	(12) Umí
(6) umí	(13) Ví
(7) znát/vědět	

2

(1) Byl k nám vždy velmi milý. (2) Jak dlouho už se to učíš? (3) Běhají každé ráno 5 kilometrů. (4) Auto stálo hned za rohem. (5) Bylo to moc drahé? – Ne, stálo to jen 100 korun. (6) Cestující si musí označit jízdenku hned, jak nastoupí do tramvaje. (7) Na školní výlet letos pojedeme do Mladé Boleslavi. (8) Jarní sníh obvykle rychle roztaje.

3

(1) za	(8) od
(2) v	(9) do
(3) z	(10) u
(4) v	(11) kromě/vedle
(5) po	(12) u
(6) na	(13) za
(7) V	

4

- (1) Rozlít kávu po stole. Vylít vodu ze sklenice.
- (2) Slepit dva papíry k sobě. Nalepit známku na dopis.
- (3) Vyjet ven z města. Najet na překážku.
- (4) Popsat člověka, který to udělal. Zapsat studenta na seminář.
- (5) Odejít z učebny. Poodejít od tabule.
- (6) Zaspát ráno důležitou zkoušku. Dospát několik probdělých nocí.
- (7) Založit nadaci/firmu. Složit stavebnici / složit si oblečení do skříně.
- (8) Pojistit dům. Zajistit občerstvení na oslavu.
- (9) Přeskočit přes potok. Vyskočit na lavičku.
- (10) Utrhnout kus papíru. Roztrhnout papír na dvě části.

5

(1) postavený	(7) padací
(2) příslušníci	(8) zahájení
(3) prohlášen	(9) ukončení
(4) vybaven/vybavený	(10) vyhledávaným
(5) vyrobeným	(11) pronájmu
(6) přestavbě	

6

- (1) Včera **jsem byla** na výstavě a pak jsem byla ještě v kině. (2) Byl nemocný, ale **chtěl se** moc zúčastnit výletu. (3) Můžete se tady posadit a v klidu **si odpočinout**. (4) Když jsem **to** minule **říkala** tobě, sliboval jsi, že si to budeš pamatovat. (5) Už **jsi o tom slyšel**?

TEXTOVÁ CVIČENÍ

1

- (1) neklidný, znepokojivý, ...
- (2) ohavný, ošklivý, ohyzdný, ...
- (3) hojné, početné, ...
- (4) rozbalená, vytažená, ...
- (5) zatažené, ošklivé, nevlídné, ...
- (6) brzké, rané, ...
- (7) co největší, ...
- (8) soustavná, (neostrá), ...
- (9) nestálá, ...
- (10) mírné, nepatrné, drobné, ...

2

- (1) kupec
- (2) obchodní cestující
- (3) na místě bych letěl
- (4) blázniviny
- (5) mít pohromadě
- (6) od plic bych mu řekl

3

- (1) starost (starat se), známost (známý), trvalost (trvalý), srdečnost (srdečný), nedoslýchavost (nedoslýchavý)
- (2) rukávník (rukáv), zákazník (zakázat)
- (3) divák (dívat se),
- (4) kupec (koupit)
- (5) rodič (rodit)

4

- (1) Po probuzení z nepokojných snů...
- (2) Po nadzvednutí hlavy...
- (3) Hned po zavření očí...
- (4) Přestal při pocítění lehké, tupé bolesti v boku...
- (5) Po návratu...
- (6) Po nahromadění dostatku peněz...

GRAMATIKA A PRAVOPIS

1

- (1) Až se sestra vrátí, půjdeme spolu do kina.
- (2) Zatímco dodělávali projekt, já jsem byla nemocná.

- (3) Než nastoupí na mateřskou, musí dokončit objednávky za březen.
- (4) Dříve než půjde do důchodu, musí odpracovat roky.
- (5) Když dostanu odvahu, půjdu na výběrové řízení na pozici manažera.
- (6) Dokud splácíme hypotéku, nemůžeme si koupit nové auto.
- (7) Až nakrmím dítě, dám ho spát.
- (8) Sotvaže dostal výplatu, koupil si nové boty.
- (9) Jakmile přijdu do kanceláře, zapnu kávovar.
- (10) Když manžel odejde do práce, uklidím kuchyň.

2

derivace	slovo základové	slovo odvozené
S → S	ministr	ministryně
S → Adj	internet	internetový
V → S	chodit	chodec
Adj → S	sladký	sladkost
Adj → Adj	krátký	kratší
V → Adj	pít	pitný
Adj → Adv	kolmý	kolmo
S → V	zedník	zedničit
Adj → V	chudý	chudnout
V → V	koupit	kupovat
Adj → Adv	laciný	lacino
Adv → Adv	kratší	kratčeji

3

-tel	-ník	-č
učitel	dělník	krmič
držitel	tlumočník	topič
badatel	bojovník	holič
zakladatel	pracovník	posluchač
budovatel	kočovník	prodavač
osvoboditel	útočník	počítač
skladatel		vařič

chovatel	hráč
velitel	kráječ
cestovatel	řidič
hostitel	drtič
školitel	hlídač
šlechtitel	sběrač

4

-isko	-iště (-oviště)
	koupaliště
stanovisko	stanoviště
	učiliště
hradisko	hradiště
	vřesoviště
	schodiště
	smetiště
hledisko	hlediště
	pohřebiště
východisko	
ohnisko	ohniště
	sídlíště
	dějiště
ložisko	

stanoviště: Musíme proběhnout kontrolním stanovištěm.

stanovisko: Správní orgán může vydat závazné stanovisko.

hradiště, hradisko: Slovanské hradiště Mikulčice je významné hradisko z doby velkomoravské.

hledisko: Z mého hlediska je vše v pořádku.

hlediště: Otáčivé hlediště Český Krumlov je originálně řešené hlediště přírodního plenérového divadla.

ohnisko: Ohnisko požáru bylo ve vadné elektrické zásuvce.

ohniště: Uhas ohniště, než půjdeš domů.

5

- (1) olomoucké tvarůžky (3) karlovarské oplatky
 (2) čínská polévka (4) finská vodka

- (5) plzeňské pivo (8) anglická slanina
 (6) pařížská šlehačka (9) vídeňský valčík
 (7) moravské víno (10) maďarská klobása

6

- (1) Nemůžu odejít z práce dříve, než bude pět hodin.
 (2) V práci budu spokojený, až budu mít plat přes 35 000 Kč.
 (3) Rád se procházím městem, když je bouřka.
 (4) Dnes jsem přišel do práce dříve, než jsi dorazil ty.
 (5) Když jsme dojedli večeri, pustili jsme si film.
 (6) Když jsem ve vaně, vždycky po chvíli usnu.
 (7) Když je víkend, vždycky zapomenu na pracovní starosti.
 (8) Zranění se vám nezahojí dříve, než bude podzim.
 (9) Stíhala pracovat i v době, kdy byla na mateřské dovolené.
 (10) Když skončíme v práci, vždycky chodíme s kolegy na pivo.

7

- (1) mraveniště (6) pracovišti
 (2) pohřebiště (7) vřakoviště
 (3) sídlišti (8) schodiště
 (4) smetiště (9) učilišti
 (5) koupaliště (10) pískovišti

8

- (1) Přistáli jsme na letišti v Praze. / Lidé v létě rádi navštěvují pohodlná letoviska u moře.
 (2) Při premiéře bylo v divadle plné hlediště. / Z morálního hlediska je to špatně.
 (3) Politici zaujali ke krizi jasné stanovisko. / Děti musely během hry navštívit čtyři stanoviska.
 (4) Indiáni při rituálu tančili kolem ohniště. / Ohnisko náklady a následné pandemie bylo v Číně.

9

- (1) nesmrtelnost (6) nemocnost
 (2) hloupost (7) minulost
 (3) nespokojenost (8) nezaměstnanost
 (4) trpělivost (9) oblačnost
 (5) laskavost (10) skromnost

10

- (1) Ničení trávníku a šlapání po něm se zakazuje.
- (2) Petr si vždy vážil své starší sestry.
- (3) Je třeba pomáhat starým lidem a pečovat o ně.
- (4) Romana koupila jednak rohlíky, jednak chleba.
- (5) Pokáceli jsme jabloň, která byla seschlá a na zahradě paní Markéty překážela.
- (6) Když vyšel Ondřej z posilovny, bylo mu horko.
- (7) Omezení kouření sice rakovině zcela nezabrání, ale pomůže snížit její riziko.
- (8) Museli rozřezat podlahu, ve které mu uvízla noha.
- (9) Musíme si pamatovat všechna pravidla a řídit se jimi.
- (10) Kvůli nedostatku nabídek nemohl najít novou práci.

ZOPAKUJTE SI**1**

(1) na	(6) na
(2) do	(7) mezi; v; na
(3) ke	(8) na; u
(4) k	(9) Za; na
(5) na	(10) k; u

2

- (1) Přemýšlel o tématu své diplomové práce.
- (2) Mluvili s přáteli o své cestě do USA.
- (3) Myslel na své rodiče.
- (4) Těmto problémům se příště musíme vyhnout.
- (5) Za vybrané zboží platil kartou.
- (6) Tahle sukně se ti k tomu svetru vůbec nehodí.
- (7) Včera mu to na plese moc slušelo.
- (8) Přece jsme vám o tom už říkali.
- (9) Náš tým vyhrál v soutěži o pět bodů.
- (10) Souhlasím s tebou.

3

- (1) Konec filmu působil **dojemně**.
- (2) Venku je dnes **jasno**. / Vysvětlil nám to **jasně** a stručně.
- (3) Je mi **smutno** po sestře. / Všichni se tvářili **smutně**.
- (4) Chata leží **nízko** v údolí. / V tom sporu se zachoval opravdu **nízce**.

- (5) Nevěsta se na svatbu **krásně** oblékla.
- (6) Na oslavě bylo **veselo**. / **Vesele** se bavili.
- (7) Nebuď tam **dlouho**, brzy se vrať! / Celou příhodu popisoval hrozně **dlouze**.
- (8) Vrátime se **zkrátka**. / Řekni nám to stručně a **krátce**!
- (9) Říká se, že na venkově je **zdravo**. / Snažil se žít **zdravě**.
- (10) Venku je dnes **chladno**. / Přivítali nás **chladně**.

4

(1) nejkřehčí	(6) nejmenší
(2) sladší	(7) nejzralejší; nejměkčí
(3) nejkratší	(8) hořčí
(4) vyšší	(9) plynulejší
(5) horší	(10) nejlehčí

5

- (1) **Svatí; soluňští**
- (2) **misie; staroslověnštinu**
- (4) **hlavními**
- (5) **bratří**
- (6) **nejvýznamnějším učencům**
- (9) **smrtí; známější/znamějším**
- (12) **nejbližším spolupracovníkem; zahraniční cesty; službách**
- (13) **Konstantinově; velkomoravské misie; jejich společné dílo**
- (14) **jeho největších úspěchů; prvním arcibiskupem**

6

- (1) Celý středověk byli oba bratři považováni za biskupy, nyní nad jejich biskupskou hodností nepanuje shoda.
- (2) Až do poloviny 19. století byli svatí Cyril a Metoděj běžně označováni staročeskými jmény Crha a Strachota.
- (3) Jméno Crha vzniklo z Cyrila a Strachota špatným překladem z řeckého Methodios, které bylo mylně přikloněno k latinskému metus („strach“) a přeloženo.

7

(1) → (D)	(6) → (G)
(2) → (J)	(7) → (H)
(3) → (E)	(8) → (C)
(4) → (I)	(9) → (F)
(5) → (B)	(10) → (A)

3. LEKCE

TEXTOVÁ CVIČENÍ

1

- (1) klanět se
- (2) být umluvený / málo mluvit
- (3) pít hodně alkoholu
- (4) být ve shodě s někým
- (5) dávat důraz/význam vzdělání
- (6) nešetřit na něčem
- (7) být blízko
- (8) povzdech

2

(1) ŠPATNĚ	(5) SPRÁVNĚ
(2) SPRÁVNĚ	(6) SPRÁVNĚ
(3) ŠPATNĚ	(7) ŠPATNĚ
(4) ŠPATNĚ	(8) ŠPATNĚ

3

personální: já, mnou, mi, ním, mne, mu, on, mně, nás
reflexivní: se, si

demonstrativní: to, tom, tomu, takový, sám

posesivní: sebe, svýma, jeho, svou, svém

indefinitní: všechno, něco

4

Do školy jsem neměl daleko, jenom asi čtvrt hodinky, a pak co by kamenem dohodil. Ráno mne nemohli dostat z postele. Obzvláště v zimě, když se sněhové vločky lepily na okno a vítr tůkal a volal, holá, holá! Po ránu byla tma a u nás se svítilo petrolejkou. V dřímotě jsem slyšel, jak se Kristýna štrachala po kuchyni, jak zívala, ach bůže, bůže, mlela kávu a něco bublala. Na kamnech voda v hrnku bublala a mně to tak připadalo, že Kristýna byla v hrnku pod pokličkou a hněvivě se vařila. V peřinách bylo teploučko a já jsem si myslel, že jsem byl zvíře v doupěti, krtek, jezevec nebo co, měl jsem pod zemí klikaté chodby, a když přišel myslivec, tak jsem uprchl druhým východem, tak jsme se to učili v hodině živočišného chování. Ten myslivec, to byla Kristýna, ta mne tahala z postele, vstávej, lenochu, byl čas do školy.

5

knížky → kniha
indiánek → indián
obrázek → obraz
hodinky → hodina
pokličkou → poklice
teploučko → teplo

6

v textu: kůň, jelen, krtek, jezevec

býk	kráva	tele
beran	ovce	jehně
kozel	koza	kůzle
houser	husa	house
kočour	kočka	kotě

GRAMATIKA A PRAVOPIS

1

	posesivní adjektiva (nom. sg.)	posesivní adjektiva (nom. pl.)
auto dědečka	dědečkovo auto	dědečkova auta
kuchyň babičky	babiččina kuchyň	babiččiny kuchyně
přítel sestry	sestřin přítel	sestřini přátelé
spolužačka bratra	bratrova spolužačka	bratrovy spolužačky
kancelář tatínka	tatínkova kancelář	tatínkovy kanceláře
učebnice lektora	lektorova učebnice	lektorovy učebnice
zásah policisty	policistův zásah	policistovy zásahy
přání zákazníka	zákazníkovy přání	zákazníkovy přání
svetr vnučky	vnuččin svetr	vnuččiny svetry
bota syna	synova bota	synovy boty

vízum cestovatele	cestovatelovo vízum	cestovatelova víza
pas studentky	studentčín pas	studentčiny pasy
kniha spisovatele	spisovatelova kniha	spisovatelovy knihy
výzbroj rytíře	rytířova výzbroj	rytířovy výzbroje

2

(1) čekali na prezidentova/y poradce, (2) četla o Karafiátových Broučcích, (3) Jiráskovy pověsti, (4) znal Petrovy syny, (5) pustil vodníkový dušičky, (6) Lucčina koťátka, Krokovy dcery, (7) kosti pro Pavlovy psy, (8) lékařovi pacienti, (9) zpěvník pro Radčiny spolužáky, (10) císařovy nové reformy, (10) učitelovy zápisy, (11) šla ke strýcovým sousedům, (12) říd se trenérovými příkazy, (13) Mirkovi rodiče, (14) zrní pro dědečkovy slepice, (15) sousedova kuřata, (16) se spolužákovými poznámkami, (17) stěžoval si na tetiny zlobivé syny, (18) poslouchali prezidentovy projevy, (19) máme rádi Svěrákovy úsměvné filmy, (20) Karlovy esemesky, (21) Jágrový góly, (22) soupeřovy prohry

3

- Našel jsem ztracený **bratrův slovníček**.
- Poprvé od porodu jsem si pochoval **sestřino dětátko**.
- V Olomouci nainstalovali **Havlovu lavičku**.
- Nejvíce mě potěšil roztomilý **Klářin dáreček**.
- Navštívili jsme **matčino rodné městečko**.
- Všichni se smáli, když jsem omylem vypil **otcovo pivečko**.
- Zašli jsme do oblíbené a útulné **sousedovy kavárničky**.
- Na konci vesnice je tzv. **Čertův kopeček**.
- Zapomněl jsem zabalit **manželčinu kosmetickou taštičku**.
- Petrova polička** je plná knih.

4

- Šel bych na koncert, kdybych měl peníze.
- Kdybych nehledal klíče od bytu, stihl bych tramvaj.
- Půjdu na tu přednášku, abych se něco dozvěděl.
- Kéž bych už konečně potkala svého vysněného partnera.

- Šel bych s vámi na hory, kdybych měl sílu vylézt na vrchol.
- Dal bych si raději pivo než víno.
- Šli byste domů, pokud byste už dokončili práci.
- Zeptal bych se dědečka. Měl by znát odpověď.
- Kdyby se rodiče neháдали, nerozvedli by se.
- Cestoval bych více, kdybych uměl lépe anglicky.

6

- Zatelefonoval bys babičce (prosím)?
- Vyzvedl bys (prosím) Maxiáka ze školky?
- Otevřel bys (prosím) dveře?
- Mohla bys nám nakoupit?
- Mohli byste mi uklidit dvůr?
- Jak bych tam jen zajel?
- To bych nemohl.
- To bychom nezvládli.
- To bys neuměl.
- Mohla by tentokrát přijít včas.
- Sousedka by ho mohla znát.
- Zítra by mohlo být hezky.
- Kdyby sis vysál pokoj!
- Kdybys umyl nádobí!
- Kdybys mlčel!
- Měl/měla bys jít spát.
- Měl/měla bys nakrmit psa.
- Měl/měla bys dokončit studium.
- Kéž bych šla do práce dřív!
- Kéž bych vystudovala práva!
- Kéž bych byla pracovitější!
- Raději bych jela autem.
- Raději bych šel pěšky.
- Raději bych se díval na ten dokument.

ZOPAKUJTE SI

1

(1) málo; méně	(4) vysoce; nejvýše
(2) dobře; lépe	(5) draho; draže
(3) mělkou; nejmělkěji	(6) snadno; snáze

- (7) **chutně; nejchutněji** (9) **dlouho; déle**
 (8) **sladce; sladčeji** (10) **hloupě; hloupěji**

2

- (1) Udělej to prosím hned, *jak přijdeš domů.*
- (2) *Když byla válka,* bylo zničeno mnoho památek.
- (3) *Když bude personál nemocný,* bude knihovna v provozu jen dopoledne.
- (4) *Než přijdou hosté,* musí být vše připraveno.
- (5) Je zakázáno používat elektronické přístroje, *když skládáte zkoušku.*
- (6) *Když je jasno,* je z rozhledny vidět až na Sněžku.
- (7) *Když probíhá školní rok,* organizuje družina řadu akcí pro děti i jejich rodiče.
- (8) *Když probíhá vyšetření,* není možné jíst ani pít.
- (9) Není zdvořilé opouštět divadelní sál dříve, *než skončí představení.*
- (10) *Když četla knihu,* poslouchala u toho zprávy v rádiu.

3

(1) Za/během	(6) V
(2) Po	(7) Při
(3) během	(8) od; do
(4) za	(9) Od
(5) o	(10) v

4

(1) Procházíme-li starými městy plnými architektonických památek, můžeme se v nich setkat nejen s románským, gotickým a renesančním slohem, ale i s barokním a s některými dalšími. (2) Možná máš pravdu, ale mně se stejně zdá, že něco není v pořádku. (3) Podle toho, co odpověděla, soudím, že se ve věci vůbec nevyznala. (4) Víím, kde je, ale nefeknu vám to. (5) Zdá se, že není tak nevinná, jak se tváří. (6) Neměl jsem odpoledne co dělat, a tak jsem se rozhodl, že navštívím rodinu své tety a vyrazím ven s bratranci. (7) Byl si jist, že udělal vše, co v dané situaci udělat mohl. (8) Nekouše, ale určitě na vás skočí a bude si s vámi chtít hrát. (9) Když jsem ho druhý den potkal, dělal, že mě vůbec nezná. (10) Bývalý finanční ředitel na nic nečekal a v den, kdy přišla inspekce,

zmizel. (11) Každý den bylo vidět hlídače, jak obchází se psem celý pozemek, aby se ujistil, že je vše v pořádku. (12) Myslím, že ti musím vysvětlit, proč jsem s tebou v posledních dnech vůbec nemluvil.

5

- (1) Na ubytování v hotelu, do kterého pravidelně jezdili, byli zvyklí a byli s ním spokojeni.
- (2) Učila se nasedat na koně a sesedat z něj.
- (3) Tento spisovatel je prezentován jako jeden z nejvýznamnějších v generaci, ke které patří.
- (4) Opoziční poslanci chtěli vyvolat hlasování o vyslovení nedůvěry vládě.
- (5) Moji rodiče se vzali, když jim oběma bylo 25 let.
- (6) Dětem bylo horko, už když šly ráno do školy.
- (7) Když se bratr opozdí, ujede mu i poslední autobus.
- (8) Do pamětní knihy bude zaneseno jméno toho studenta, který dosáhne v ročníku nejlepšího prospěchu.
- (9) Čtete pokyny v návodu a řiďte se jimi.
- (10) Všichni znali jeho zásluhy o rozvoj města a vážili si jich.

6

- (1) Přemýšlel o budoucnosti. Myslel na studium.
- (2) Osočil ho z podvodu. Hrubě se na něj osopil.
- (3) Říkala mu to už dvakrát. Mluvili o tom spolu.
- (4) Předpokládal, že zkoušku udělá. Počítal s dobrým výsledkem.
- (5) Chtěli se vyhnout problémům. Chtěli se vyvarovat konfliktu.
- (6) To se tě netýká. S tebou už nepočítáme.
- (7) Vzpomínali na své zážitky z mládí. Zapomněl si klíče v autě.
- (8) Už si na toho člověka nevzpomínám. Už si to nepamatuji.
- (9) Hned mi na tu otázku odpověz! Vedoucí je zodpovědný za úspěch celého projektu.
- (10) Na večírku se dobře bavili. Chtěl se zbavit té nepříjemné vyrážky.

TEXTOVÁ CVIČENÍ

1

začátek 1. světové války

3

„Kterého Ferdinanda, paní Müllerová?“ otázal se Švejk, nepřestává si masírovat kolena, „já znám dva Ferdinandy. Jednoho, ten je sluhou u drogisty Průši a vypil mu tam jednou omylem láhev nějakého mazání na vlasy, a potom znám ještě Ferdinanda Kokošku, co sbírá ty psí hovínka. Obou není žádná škoda.“

„Ale, milostpane, pana arcivévodu Ferdinanda, toho z Konopiště, toho tlustého, nábožného.“

„Ježíšmarjá,“ vykřikl Švejk, „to je dobré. A kde se mu to, panu arcivévodovi, stalo?“

„Práskli ho v Sarajevu, milostpane, z revolveru. Jel tam s tou svou arcikněžnou v automobilu.“

„Tak se podívejme, paní Müllerová, v automobilu. Jó, takový pán si to může dovolit, a ani si nepomyslí, jak taková jízda automobilem může nešťastně skončit. A v Sarajevu k tomu, to je v Bosně, paní Müllerová. To udělali asi Turci. My holt jsme jim tu Bosnu a Hercegovinu neměli brát. Tak vida, paní Müllerová. On je tedy pan arcivévoda už na pravdě boží. Trápil se dlouho?“

„Pan arcivévoda byl hned hotový, milostpane. To vědí, že s revolverem nejsou žádné hračky. Nedávno taky si hrál jeden pán u nás v Nuslích s revolverem a postřílel celou rodinu i domovníka, kteřý se šel podívat, kdo to tam střílí ve třetím poschodí.“

„Některý revolver, paní Müllerová, vám nedá ránu, kdybyste se zbláznili. Takových systémů je moc. Ale na pana arcivévodu si koupili jistě něco lepšího, a taky bych se chtěl vsadit, paní Müllerová, že ten člověk, co mu to udělal, se na to pěkně obléknul. To vědí, střílet pana arcivévodu, to je moc těžká práce. To není, jako když pytlák střílí hajného. Tady jde o to, jak se k němu dostat, na takového pána nesmíte jít v nějakých hadrech. To musíte jít v cylindru, aby vás nesebral dřív policajt.“

„Ono prý jich bylo víc, milostpane.“

„To se samo sebou rozumí, paní Müllerová,“ řekl Švejk, konče masírování kolen, „kdybyste chtěla zabít pana arcivévodu, nebo císaře pána, tak byste se jistě s někým poradila. Víc lidí má víc rozumu. Ten poradí to, ten ono, a pak se dílo podaří, jak je to v té naší hymně. Hlavní věcí je vyčíhat na ten moment, až takový pán

jede kolem. (...) Jó, paní Müllerová, dnes se dějou věci. To je zas ztráta pro Rakousko. (...) Já si představuju, že se pan arcivévoda Ferdinand také v tom Sarajevu zmýlil v tom člověku, co ho střílel. Viděl nějakého pána a myslil si: To je nějaký pořádný člověk, když mně volá slávu. A zatím ho ten pán bouch. Dal mu jednu nebo několik?“

„Noviny píšou, milostpane, že pan arcivévoda byl jako řešeto. Vystřílel do něho všechny patrony.“

4

- když byl definitivně prohlášen vojenskou lékařskou komisí za blba → *když ho vojenská lékařská komise definitivně prohlásila za blba*
- byl stížen revmatismem → *trpěl revmatismem / měl revmatismus*

5

Ferdinand byl zabit.

Byl prásknut v Sarajevu.

Ta Bosna a Hercegovina jim neměla být brána/vzata. // Ta Bosna a Hercegovina se jim neměla brát.

... abyste dřív nebyl sebrán policajtem

V novinách bylo psáno... // V novinách se píše...

6

- (1) člověk, který není chytrý; hloupý člověk
- (2) zastřelit někoho revolverem
- (3) umřít, zemřít
- (4) byl okamžitě mrtvý
- (5) pánský vysoký klobouk
- (6) počkat si na správný okamžik
- (7) být zasažen mnoha kulkami ze zbraně
- (8) oslavovat někoho

GRAMATIKA A PRAVOPIS

1

- (1) Messenger a WhatsApp byly teenagery zvoleny za nejoblíbenější komunikační aplikace.

- (2) V novinách bylo napsáno o novém fenoménu dezinformačních e-mailů. / V novinách se psalo o novém fenoménu dezinformačních e-mailů.
- (3) Naše očekávání byla na koncertu splněna. / Naše očekávání se na koncertu splnila.
- (4) Kamarády mi bylo řečeno, že v tom hradě žijí duchové. / Říkalo se, že, že v tom hradě žijí duchové.
- (5) Včera večer mi byl ukraden mobil.
- (6) Náš ztracený pes byl hledán po celé vesnici. / Po celé vesnici se hledá náš ztracený pes.
- (7) Byly rozbity tři talíře. / Rozbily se tři talíře.
- (8) Na oslavě mi byla představena teta z Francie.
- (9) Bylo mu to oplaceno stejnou mincí. / Oplatilo se mu to stejnou mincí.
- (10) Byl mu napsán dopis jeho přítelkyní.

2

- (1) Auto se pokazilo. (2) Mobil se zablokoval. (3) Počítač se zavíroval. (4) Brýle se rozbily. (5) Kolo se píchlo. (6) Víno se rozlilo. (7) Hrncel se připálil. (8) Lampa se převrhla. (9) Večeře se nedojedla. (10) Nákup se vysypal.

3

- (1) Špatný signál přerušil hovor. / Špatný signál způsobil přerušování hovoru.
- (2) Rozbil jsem televizi.
- (3) Na poštu mi doručili balík.
- (4) Kavárnu (majitelé) otevírají v devět ráno.
- (5) Olomouckou univerzitu založili roku 1573.
- (6) O osobních věcech na veřejnosti nemluvíme.
- (7) Kvůli rozmarům počasí došlo ke zpoždění letu.
- (8) Na tradiční tabuli píšeme křídou.
- (9) Kolikrát už jsi dostal varování? / Kolikrát už jsme tě varovali, že to nemáš dělat?
- (10) Fotbalové utkání trvá dvakrát 45 minut. (Fotbalisté hrají utkání na dvakrát 45 minut.)
- (11) V tomto salonu vám (zaměstnanci) svatební šaty šijí i několik týdnů.
- (12) Každou změnu včas ohlásili.

4

- (1) Hovořilo se o tom na schůzi parlamentu.
- (2) Sousedův dům byl postaven za dva měsíce.
- (3) Urbanova kniha se čte sama.
- (4) Narození se u nás slaví zásadně o víkend.

- (5) Panelový dům je zateplen a omítnut.
- (6) Film se promítá v pátek v osm večer.
- (7) Vyjmenovaná slova se učí ve 3. třídě.
- (8) Akce je zrušena z důvodu špatného počasí.
- (9) V továrně jsou strojově vyráběny boty.
- (10) Adjektiva se dělí na tři skupiny.

5

- (1) Jeho jsem pozval jsem na oslavu narozenin!
- (2) Schůzku v kavárně spolu máme dnes!
- (3) Proč jste mi to neřekli vy?!
- (4) Tohle nové auto si koupíme!
- (5) Šli jsme do kina pěšky!

6

- (1) Cesta se najednou proměnila v písečnou pěšinu, která byla zpevněna kameny.
- (2) Když jsme dorazili k naší brance, na okně nás čekala černá kočka.
- (3) V galerii zpozorovala dosud neznámou sochu.
- (4) Oba jeho bratři byli výborní fotbalisté.
- (5) Učili jsme se o cizích zemích a cizích kulturách.
- (6) Medvědice zuřivě bránila svá tři mláďata.
- (7) Pachatel byl viděn ve stejném černém autě i při minulém přepadení.
- (8) Tisíceré díky, udělali jste mi velikou radost.
- (9) Ve finále se radovali z vítězství reprezentanti Francie.
- (10) Omluvte mě, ráno jsem zaspal a nestihl jsem hodinu matematiky.

7

- (1) Doprava je vedena objížďkou, protože probíhají práce na hlavní silnici.
- (2) Fotbalové utkání bylo odloženo z důvodu neupraveného terénu.
- (3) Zaznamenal jeho pokus, jak zaujmout své okolí.
- (4) Autor se snaží popsat pravdivý obraz života na venkově.
- (5) Do večera lehlo několik hektarů lesa popelem i přes úsilí hasičů.
- (6) Sledoval ho, jak sedí na okraji silnice.
- (7) Ucítil svíčkovou omáčku, kterou chystaly naše kuchařky k obědu.
- (8) Až se setmí, vyrazíme na naši výpravu.

- (9) Uviděla kocoura, jak *čihá na ptáčky na stromě*.
(10) Šel, kam ho *srdce táhlo*.

8

- (1) Wikipedii každý den navštíví mnoho lidí, *aby lehce vyhledali informace*.
(2) Vezmi si s sebou na hory teplé oblečení, *ať ti není zima*.
(3) *Jestliže bude pršet*, uskuteční se koncert v hale.
(4) *Když hráči zvítězí*, postoupí do dalšího kola.
(5) Začala dělat práci, která jí vůbec nebavila, *aby mohla získat hypotéku*.
(6) Koupil své manželce náhrdelník, *aby jí prokázal/dokázal svou lásku*.
(7) *Má-li dítě méně než 15 let*, je pro něj film nepřístupný.
(8) Na výlet pojedeme pouze tehdy, *když bude pěkné počasí*. / Na výlet pojedeme, *jestliže bude pěkné počasí*.

9

- (1) Chodím na Facebook několikrát denně, *abych zůstal v kontaktu s přáteli*. / *pokud nemám mnoho povinností do školy*.
(2) Posílám raději zprávy přes WhatsApp než SMS, *abych ušetřil peníze*. / *jestliže mám přístup k internetu a mobilním datům*.
(3) Na chatu nikomu neposílám své fotografie, *abych chránil/a své soukromí*. / *pokud to není můj blízký*.
(4) Instagram a TikTok jsou nejpopulárnější sociální sítě dneška, *pokud nepočítáme Facebook*.
(5) V některých zemích světa je YouTube zakázán, *aby neměli lidé přístup ke všem informacím*. / *pokud uživatel nesplní určité podmínky*.
(6) Twitter je oblíbenou zpravodajskou sociální sítí, *zvykne-li si uživatel na omezený počet znaků*.
(7) V práci často používáme ke komunikaci Skype, *abychom mohli pořádat videokonference*. / *máme-li dobré internetové připojení*.
(8) Lidé dnes častěji posílají e-maily než dopisy, *aby ušetřili čas*. / *pokud mají přístup k internetu*.

10

- (1) Pravidelně sbírali léčivé byliny. (2) Už zase mám vybitý mobil! (3) Kde ses naučil tak dobře lyžovat? (4) V tomto kávovaru si můžete kávu před vařením čerstvě umlít. (5) Zkušenosti nabyté v zahraničí v naší firmě

určitě využijete. (6) V dálce se zablýsklo a brzy začalo pršet. (7) Plyšové hračky jsou mezi dětmi stále velmi oblíbené. (8) Z krabice s novým nábytkem se vysypaly piliny. (9) Ačkoli byl velmi bystrý, u zkoušky pochybil. (10) Pálí tě dobré bydlo? (11) Kolik bitů informací můžeš uložit na disk toho počítače? (12) Dítě hlasitě vzlykalo.

ZOPAKUJTE SI

1

- (1) Hned, jak bych se to dozvěděl, bych ti dal vědět.
(2) Kdybychom měli čas, určitě bychom se u vás rádi zastavili.
(3) Pokud by jel vlak přesně podle jízdního řádu, měli bychom dostatek času na přestup.
(4) Odstěhoval by ses do Prahy, kdybys tam získal práci?
(5) Jestliže by ti radar naměřil vyšší rychlost, než je povoleno, dostal bys pokutu.
(6) Kdybyste si to přál/přála/přáli, mohli bychom změnít stříh šatů i materiál.
(7) Kdybych uviděl/uviděla, že by někdo z vás opisoval nebo jinak podváděl, musel/musela bych test ukončit.
(8) Jestliže by nám nepomohli, nestihli bychom práci dokončit v zadaném termínu.
(9) Kdyby bylo vše dobře připravené, zvládli bychom celý pokus během několika hodin.
(10) Pokud by nezískal povolení k trvalému pobytu, musel by do 30 dní opustit Českou republiku.
(11) Kdyby měli studenti dobré známky, mohli by získat prospěchové stipendium.
(12) Šel bys s námi, i kdyby ti ještě nebylo úplně dobře?

2

- (1) Když budete pravidelně užívat léky, zbavíte se všech potíží.
(2) Jestliže byste nevyplnili formulář správně, nebyla by žádost o finanční podporu posouzena.
(3) Kdybyste přijel/přijela/přijeli včas, mohl/mohla/mohli byste zaparkovat přímo u hotelu.
(4) Kdybyste zacházeli s ohněm opatrně, nedošlo by k nehodě.

- (5) Kdybys uspěl / Kdybyste uspěli při výběrovém řízení, získal bys / získali byste dobrou práci v zahraničí.
- (6) Kdybys nevrátil / Kdybyste nevrátili knihu včas, dostal bys / dostali byste upomínku a zaplatil bys / zaplatili byste pokutu.

3

- (1) Jede do Ameriky, aby se naučil/naučila anglicky.
- (2) Žádal/Žádala o prodloužení studia, aby měl/měla dost času na dopsání diplomové práce.
- (3) Pozvali svědka k výslechu, aby upřesnil popis nehody.
- (4) Přijel/Přijela až z Austrálie, aby mohl/mohla na vše osobně dohlédnout.
- (5) Naučil/naučila se řecky, aby studoval/studovala originální filozofické texty.
- (6) Vypnuli elektrický proud, aby bezpečně opravili rozvody v celém domě.

4

- (1) Jestli/jestliže bys mi neřekl, kdy přijedeš, nemohl bych tě vyzvednout.
- (2) Zeptej se ho, jestli by nám půjčil auto.

- (3) Jestli/jestliže si objednáš zboží, musíš ho zaplatit.
- (4) Jestli/jestliže by s námi šly i děti, museli bychom zvolit kratší trasu.
- (5) Ověřte si, jestli budete potřebovat vízum.
- (6) Jestli/jestliže na spotřebiči svítí červená kontrolka, musíte ho ihned vypnout.
- (7) Jestli/jestliže chcete zanechat vzkaz, začněte mluvit po zaznění signálu.
- (8) Řekl ti, jestli se mu ten dárek líbil?
- (9) Napiš mu, jestli nepotřebuje naši pomoc.
- (10) Jestli/jestliže budete přijati ke studiu, musíte předložit doklad o úspěšném ukončení střední školy.
- (11) Víš, jestli přijedou už tento víkend?
- (12) Jestli/jestliže lhal, pak zde nemůže zůstat.

5

- (1) Chtěl/Chtěla/Chtěli byste přinést kávu?
- (2) Mohl/Mohla/Mohli byste, prosím zavřít okno?
- (3) Neměl/Neměla/Neměli byste dlouho váhat.
- (4) Na tvém místě bych to raději udělala hned.
- (5) Kdybys chtěl/chtěla, pomohl/pomohla bych ti.
- (6) Měli bychom se rychle rozhodnout.

TEXTOVÁ CVIČENÍ

1

v tu chvíli

2

(1) perf.	(4) perf.
(2) imperf.	(5) imperf.
(3) imperf.	

3

(1) NE	(4) ANO
(2) NE	(5) ANO
(3) NE	(6) ANO

4

- (1) Hujer šel upozornit učitele na začátek hodiny, přestože o to učitel nestál. – přípustková VV
- (2) Minutu před zvoněním máš upozornit Jandu, že má jít do hodiny, protože mu nejdou hodinky. – příčinná VV

GRAMATIKA A PRAVOPIS

1

- (1) Přijela do Olomouce *studovat češtinu*.
- (2) *Za předpokladu účasti* by mohl vyhrát.
- (3) Babička se ráda prochází *za deště*.
- (4) *Při troše štěstí* bych ten vlak stihla.
- (5) *I přes připomenutí* nekoupil chleba.
- (6) *Při změně počasí* bolí dědečka kolena.
- (7) Poradila mi *koupit dárek* na tu oslavu.
- (8) *S vaším souhlasem* začneme hrát.
- (9) *Přes svou snahu* zkoušku nesložil.
- (10) *Přes snahu dodržet termín* objednávku nevyřídili včas.
- (11) Odešel z domu *vyvenčit psa* a od té doby je pohřešovaný.
- (12) *Při sledování přistání člověka na Měsíci* se rozhodl být astronautem.

2

Uvedené věty jsou pouze modelové.

-dělat / -dělávat

- do- Michael musí dodělat dnešní domácí úkoly. / Dneska budu dodělávat zbylé domácí úkoly.
- při- Měl bys přidělat ještě nějaké chlebičky. / Nepřidělávej mi starosti.
- pro- Koupil nevýhodně akcie a prodělal hodně peněz. / Firma prodělává každoročně několik milionů korun.
- vy- Změnou banky můžu jen vydělat. / Nastoupil do nové práce a vydělává lepší peníze.
- vz- Pokusím se vzdělat aspoň v tomto oboru. / Důležité je vzdělávat se po celý život.

-platit / -plácet

- do- Koupil nové auto, ale ještě musí doplatit 10%. / Půjčku bude doplácet ještě 5 let.
- před- Předplatila si časopis Gourmet. / Předplácí si fitness centrum každý rok.
- s- Splatil dluh. / Tu hypotéku budete splácet ještě 15 let.
- u- Jsem čestný člověk, nenechám se uplatit. / Jsem čestný člověk, nenechám se uplácet při každé příležitosti.
- pod- Snažil se podplatit žalávníka. / Snažil se podplácet zastupitele na radnici.

-nést / -nosit

- při- Můžeš přinést chleba ze spíže? / Ranní zprávy přináší novinky ze světa.
- od- Odnesu prádlo do prádelny. / Pravidelně odnáším jídlo babičce.
- do- Donesu ti oběd do práce. / Martin donáší na Tomáše rodičům.
- vy- Vynesl na půdu starý nábytek. / Každý den vynáším odpadky.
- roz- Roznesla občerstvení všem hostům. / Roznáší letáky do schránky.

-vést / -vádět

- před- Herečka předvedla výborný výkon. / Děti se rády předvádějí před návštěvou.
- pře- Převedla peníze z osobního účtu na spořicí. / Každý měsíc převádí výplatu na spořicí účet.
- vy- Vyvedla ho ochranka. / Labuť vyvádí mláďata koncem května.
- s- Martin svůj neúspěch svedl na kolegu. / Martin svůj neúspěch většinou svádí na kolegu.

u- Nahrávací společnost uvedla svou novinku na trh. /
Nahrávací společnost uvádí každý rok nové album.

3

- (1) odebrat noviny – koupit si předplatné novin, které budou doručeny do poštovní schránky
- (2) přibrat na váze – zvýšit hmotnost
- (3) zabrat kalhoty – zmenšit kalhoty
- (4) rozebrat situaci – analyzovat situaci
- (5) přijít vhod – hodit se
- (6) vyjít vstříc – udělat někomu laskavost
- (7) sejít z mysli – zapomenout na něco/někoho
- (8) ujít pozornosti – nevšimnout si něčeho
- (9) dojít na něco/někoho – přijde řada na něco/někoho
- (10) přijít v úvahu – přemýšlet nad něčím
- (11) zapovídat se s někým – mluvit s někým dlouho, v době, kdy už má dotčný být někde jinde
- (12) odstoupit ze soutěže – nedokončit soutěž
- (13) nastoupit do práce – začít někde pracovat
- (14) přihlédnout k okolnostem – zahrnout širší hledisko při hodnocení
- (15) odvolat z funkce – odebrat pozici/funkci podřízenému

4

- (1) Šli na výlet, i když by si raději povídali doma v teple.
- (2) Nešel do práce, protože byl nemocný a musel ležet v posteli.
- (3) Jeli do Ameriky, protože vždycky chtěli cestovat a poznávat cizí země.
- (4) Přestože neměli vůbec žádné peníze, nakupovali si alkohol a cigarety.
- (5) Květiny v bytě uschly, protože se o ně nikdo dlouhou dobu nestaral.
- (6) Ačkoliv květiny na balkoně nikdo nezaléval, stejně krásně kvetly.
- (7) I když si předtím objednal limonádu a zmrzlinu, přinesli mu kávu a moučník.
- (8) Myslel si, že přijela z Rakouska, protože jí špatně rozuměl.
- (9) Odvolali ředitele, protože firma dlouhodobě prodělávala.
- (10) Přestože si jeho rodiče přáli, aby byl lékařem, šel studovat filologii.

5

Příčinné: protože, totiž, neboť, jelikož, poněvadž.
Přípustkové: ačkoliv, třebaže, přestože, i když.

6

- (1) Právě jsem něco **hledal** na internetu, když vtom můj počítač náhle **přestal** fungovat.
- (2) Celý rok jsme **psali** novou knihu, a nakonec jsme ji **vydali**.
- (3) Když jsme **šli** domů z univerzity, **potkali** jsme naši kamarádku.
- (4) Mínlý rok sestra obvykle **trávila** každý večer na Facebooku, ale přesto mi ani jednou **nenapsala** na chatu.
- (5) Přestože jsem **vyfotil** spoustu fotek, na Instagram už jsem celý měsíc žádnou **nenahrál**.
- (6) V létě obvykle **slavíme** narozeniny společně, ale letos jsme je **slavili/oslavili** odděleně.
- (7) Ještě před pár lety lidé **posílali** hlavně SMS, dnes už **používají** především bezplatné chatovací aplikace.
- (8) **Učil** jsem se poctivě celý večer, proto jsem nakonec problematiku slovesného vidu v češtině **pochopil**.

7

jj (jo jo), nz (není zač), z5 (zpět), mmnt (moment), tvl (*ty vole – expresivní), dd (dobrý den), jxvd (jak se vede?), mtr (mám tě rád), nn (ne ne), ptž (protože), sry (*sorry – expresivní = promiň)

8

- (1) Rozmyslel jste si to? (2) Je zvyklá vstávat brzičko.
- (3) Pozor, ať ten cukr nerozsypeš! (4) Celý večer zíval nudou.
- (5) Pýcha předchází pád. (6) Sípal a kašlal, tak moc byl nachlazený.
- (7) Českomoravská vysočina je krásný kraj.
- (8) Na hrubý pytel, hrubá záplata. (9) Víla seděla na louce a víla věnec. (10) Hlasitě si píska! a výskal.

FONETICKÁ CVIČENÍ

4

- (1) všechny, hluboké, přichystal, důchod, rozhodl, hranice, hlavní, nestihl, předchází, chata, stěhovat, chodit

(2)

sobě, počátek, přináší, schovává, zabodne, strkal, použít, zvaný, úsměv, mluvčí, pocitu, dochucení, slovesa, přičestí, zase, významnější, založeno, zvětšuje, zbystří, skutečný, svítící, častější, sice

ZOPAKUJTE SI

2

- (1) Kniha byla vytištěna v zahraničí.
- (2) Školné musí být studenty uhrazeno nejpozději do konce srpna.
- (3) Byl zabit teroristy při jednom z prvních útoků.
- (4) Obě děti jsou vychovávány svými prarodiči.
- (5) Kolegy byl považován za mimořádného odborníka.
- (6) Její svatební kytice byla svázána z lučních květin.
- (7) Nejúspěšnější studenti budou přijati a odměněni děkanem fakulty.
- (8) Film byl natáčen na různých místech Evropy. / Film se natáčel na různých místech Evropy.
- (9) Organizátory konference byla potvrzena účast všech předem ohlášených řečníků.
- (10) Pacient je na operaci vždy připravován týmem asistentů a sester.
- (11) Silnice jsou spravovány vždy v noci. / Silnice se spravují vždy v noci
- (12) Na každém kroku byl doprovázen věrným psem.

3

- (1) Vzhled budov byl navrácen do původního stavu.
- (2) Celý její život byl věnován studiu botaniky.
- (3) Jídlo je vařeno kuchaři / se vaří v centrální kuchyni, ale je vydáváno / vydává se v různých jídelnách.
- (4) Trasa závodu byla na poslední chvíli změněna.
- (5) Filmy byly většinou studenty stahovány z internetu.
- (6) NELZE
- (7) Prkna byla sbita velkými hřebíky.
- (8) Všemi byl pro své názory nenáviděn.
- (9) NELZE
- (10) Lékařem mu bylo zakázáno kouřit a pít alkohol.
- (11) NELZE
- (12) Platba byla úspěšně zaregistrována.

4

Květnou zahradu nechal vybudovat v druhé polovině 17. století olomoucký biskup Karel z Lichtensteinu-Castelkorna. Na počátku byly práce řízeny italským architektem Filibertem Luchesem (1607–1666), po jehož smrti se úkolu zhostil jeho mladší kolega a spolupracovník Giovanni Pietro Tencalla (1629–1702).

Biskupovy plány byly ovlivněny dobovými evropskými trendy, které jsou známy jako model odloučených zahrad. Takové byly často zakládány architekty poblíž starších sídel ve Francii a byly oblíbeny také majiteli šlechtických sídel v Itálii, Německu a Holandsku.

Centrální partie Květné zahrady byly architekty navrženy na půdorysu protáhlého obdélníků. Hlavní osa zahrady byla po obou stranách doplněna množstvím ozdobných architektonických prvků, jako jsou okrasné parky, kašny, labyrinty a vodní plochy.

5

- (1) Zítra ráno se musím představit novému vedoucímu.
- (2) Včera bylo moc pěkné počasí, ale zůstali jsme doma, protože jsme čekali návštěvu.
- (3) Tu zprávu bych jim určitě neřikal.
- (4) Objednali jsme mu to k narozeninám.
- (5) Kdyby sis to s ním chtěl vyměnit, musel bys to předem ohlásit a on by musel souhlasit.
- (6) Však už jsem ti to tu jednou ukazovala.
- (7) Ačkoli jsme to všechno dělali jen kvůli nim, vůbec to neocenili.
- (8) Ptala jsem se ho na to mockrát, ale nikdy se mu nechtělo se tím zabývat.
- (9) Všichni jeho příbuzní byli pozváni, aby se s nimi mohl přivítat.
- (10) Tak já se ti tu s tím dělám, a ty mi neumíš ani říct, že už zítra odjíždíš.

6

- (1) Ten výlet jsem objednala včera pro Pavla. Včera jsem objednala ten výlet pro Pavla.
- (2) Kolega Novák se posledního kurzu v loňském roce nezúčastnil. V loňském roce se kolega Novák posledního kurzu nezúčastnil.
- (3) Hotelovým hostům nabízíme dopravu na letiště během celého dne. Dopravu na letiště nabízíme hotelovým hostům během celého dne.

- (4) Stromy v jejich zahradě byly mimořádně poškozeny tou silnou bouří. Mimořádně poškozeny byly tou silnou bouří stromy v jejich zahradě.
- (5) Stravenky vydáváme v kanceláři školy v úředních hodinách. V kanceláři školy vydáváme v úředních hodinách stravenky.
- (6) Přijedte k nám i s dětmi příští léto na dovolenou. Příští léto k nám přijedte i s dětmi na dovolenou.
- (7) Počasí bude zítra v severní části republiky poměrně chladné a deštivé. V severní části republiky bude zítra počasí poměrně chladné a deštivé.
- (8) Zařízení domu vybrali rychle podle katalogu. Rychle vybrali zařízení domu podle katalogu.
- (9) Příští měsíc má přijet na stáž kolega z Německa. Kolega z Německa má příští měsíc přijet na stáž.
- (10) Závody ve střelbě vyhrálo v minulém roce družstvo ze Španělska. V minulém roce vyhrálo závody ve střelbě družstvo ze Španělska.

TEXTOVÁ CVIČENÍ

1

- (1) O věcech subjektivních a osobních.
- (2) Protože v novinách se píše o všem.
- (3) Že se narodil v chudé rodině drsných a zbožných horalů.
- (4) Mění skutečnost jen do určité míry.

2

- (1) ... že jsem se narodil, když jsem vypadl z borové šišky...
- (2) ... že jsem ležel v košíku, ve kterém jsem připlul po labském vodopádu...

3

- (4) Omezil se na retuši v míře, jež neuráží schopnost čtenáře věřit.

4

- (1) Noviny mluví o věcech I tento obraz je jedinečný. jedinečných.
- (2) Novinář se omezil na Tím si můžeme být zcela jistou retuši. jisti/jistí.
- (3) Přečetli jsme mu veselý Teď je veselý a spokojený. příběh.
- (4) Obyčejný čtenář to Jeho zájmy jsou nepoznané. nepozná.
- (5) Přišel na svět v rodině Život v horách bývá drsný. drsných horalů.

GRAMATIKA A PRAVOPIS

1

- (1) Byl si jist svou pozicí. / Byla si jista výsledkem.
- (2) Je nemocen už týden. / Je nemocna už týden.
- (3) Jsem si vědom viny. / Byla si vědoma své chyby.
- (4) Být schopen pracovat. / Být schopna pracovat.
- (5) Buď zdrav. / Buď zdráva.
- (6) Být hoden pochvaly. / Být hodna pochvaly.
- (7) To jsem zvědav. / Jsem zvědava na výsledky.

- (8) Byl objednán na kontrolu. / Byla objednána na kontrolu.
- (9) Je spokojen s výsledkem. / Je spokojena s výsledkem.
- (10) Buď tak laskav a pomoz mi. / Buď tak laskava a pomoz mi.
- (11) Je rozzloben na syna. / Je rozzlobena na syna.
- (12) Jsem šťasten. / Jsem šťastna.
- (13) Je si roven s kolegy. / Je si rovna s kolegy.
- (14) Je znám z médií. / Je známa z médií.

2

- (1) Petr a Pavel se vrátili živí a zdraví. – doplněk
- (2) Alenka a Maruška běhaly v trávě bosy. – doplněk
- (3) Rodiče už byli s přípravami oslavy skoro hotovi. – přísudek jmenný se sponou
- (4) Naše hlasy byly vyslyšeny. – přísudek jmenný se sponou
- (5) Žáci běhali po hřišti bosi. – doplněk
- (6) Dívky, buďte tak laskavy a vypněte si mobily. – přísudek jmenný se sponou
- (7) Nebyli jsme si vědomi žádné chyby. – přísudek jmenný se sponou
- (8) Studenti byli se závěrečnými testy hotovi. – přísudek jmenný se sponou
- (9) Děti se zde necítily šťastny. – doplněk
- (10) Příčiny potopení lodi nebyly dosud známy. – přísudek jmenný se sponou
- (11) Nikomu nic nezůstali dlužni. – přísudek jmenný se sponou
- (12) Všichni jsme se vrátili z výletu dosti unaveni. – doplněk

3

- (1) Včera jsem strávil celý den v obchodě.
- (2) V nové vládě zasedne hned pět nových ministeryň/yní (ministerně).
- (3) Začal jsem přemýšlet o novém autu.
- (4) Sejdeme se na Horním náměstí po západu slunce.
- (5) Každý s ní chtěl pracovat, měla totiž vždy nejlepší ideje/y.
- (6) V Česku máme přísloví: Sedí jako žába na prameni.

- (7) S virálními videy/i se v poslední době na internetu roztrhl pytel.
- (8) Mladí **Dánové** rádi jezdí na víkendové výlety do Prahy.
- (9) V dáli na moři jsem viděl připlouvat velké lodě/i.
- (10) V jablkách z naší zahrádky jsou vždy červi. („v jablcích“ je méně častá varianta)

4

- (1) Po dlouhých suchách konečně přišel déšť.
- (2) Na zvonečcích/zvonečkách byly uvázané mašličky.
- (3) Setkali se po několika letech.
- (4) Děti se nemohly dočkat, co se ukrývá ve vánočních balíčcích/balíčkách.
- (5) Bratři měli veselé obrázky na tričkách.

5

(1) vědomá – vědoma

Celou dobu věděl, že porušuje předpisy. Byla to tedy jeho **vědomá** chyba.

Politická v rozhovoru prohlásila, že si je **vědoma/vědomá** své chyby.

(2) unavený – unaven

Jako poslední do cíle doběhl **unavený** závodník.

Včera jsem byl plný elánu, ale dnes se cítím **unaven/unavený**.

(3) schopný – schopen

Je velmi **schopný**, sklízí jeden úspěch za druhým.

Co se zpěvu týká, nikdy jsem nebyl **schopen/schopný** zazpívat vysoké tóny.

(4) spokojená – spokojena

Podle úsměvu se pozná **spokojená** žena.

Včera jste mě zklamal, ale dnes jsem s vaším výkonem **spokojena/spokojená**.

(5) jistý – jist

Většinou o odpovědi nepochybuju, ale teď si nejsem **jist/jistý**.

Působení Jaromíra Jágra v týmu bylo zárukou **jistého** úspěchu.

6

- (1) Evropské, (2) Pernštejn ... Moravském, (3) Karkulka,
- (4) Škodu Felicii, (5) —, (6) Pedagogické fakultě UP,
- (7) Hrdinů, (8) —, (9) Pražané (10) Karlovy Vary ... Mariánské Lázně

ZOPAKUJTE SI

1

(1) Opilým mužem, jedoucím na elektrocole, bylo v pondělí odpoledne na ulici Velká Dlážka v Přerově sraženo tříleté dítě. (2) Po kolizi ujel, záhy byl ale policisty dopaden. (3) Novinky o tom byly v úterý informovány policejním mluvčím Františkem Kořínkem, kterým byla událost podrobně popsána. (4) Cyklistou jedoucím po cyklostezce nebylo zvládnuto řízení a přešel do levé části komunikace, která byla magistrátem vyhrazena chodcům. (5) Tam se střetl s chlapcem. (6) Muž při nehodě upadl na komunikaci, pak vstal a z místa odjel. (7) Chlapec byl zraněn tak, že musel být rodiči, kterými byl doprovázen, odvezen do nemocnice. (8) Cyklista byl policisty rychle vypátrán a podroben zkoušce na alkohol. (9) Mužem bylo nadýcháno 2,51 promile alkoholu. (10) K požití alkoholu před jízdou se přiznal.

2

- (1) E vjezd zakázán
- (2) F změna vyhrazena
- (3) D místo rezervováno
- (4) C pro nemoc zavřeno
- (5) A zboží vyprodáno
- (6) B od června do září otevřeno

3

- (1) I když / ačkoli byl těžce nemocný, uchoval si optimistický přístup k životu a smysl pro humor.
- (2) Zaměstnání změnil, aby měl víc peněz.
- (3) Nehodu přežila, protože jí rychle pomohl lékař.
- (4) Kdybych byl/byla tebou, dlouho by se nerozmýšlela.
- (5) Kdyby bylo pěkné počasí, mohli byste cestu zvládnout za půl dne.
- (6) Ačkoli byli na počátku rozpáčití, rychle se sblížili a dobře se bavili.
- (7) Dostavte se do banky, abychom mohli projednat vaši žádost o hypotéku.
- (8) Ačkoli měl obtíže, do cíle se dostal jako první.
- (9) Kdyby jim nepomohla, určitě by ten vlak nestihli.
- (10) Je-li náledí, musíte tímto úsekem projet zvláště opatrně.

- (11) Abyste mohli být přijati ke studiu, musíte úspěšně složit přijímací zkoušky.
- (12) Z bytu se odstěhoval, protože se neshodl s ostatními nájemníky.

4

(1) *Jestliže/jestli/když/pokud* přijedeš už zítra, budeš si muset vyzvednout klíče u sousedů. (2) *Ačkoli / i když / přestože* práci nedokončili, dostali výplatu v plném rozsahu. (3) *Rekl bys nám to, kdyby ses dozvěděl něco nového?* (4) *Utráceli za vybavení nového bytu, ačkoli / i když / přestože* ještě nezaplatili dluhy za původní bydlení. (5) *Odjel do Nepálu, aby tam pomohl s výstavbou charitní školy.* (6) *Kdyby nebyl tak žárlivý, neudělal by to.* (7) *Na koncert můžeš jet jen tehdy, jestliže/jestli/když/pokud* budeš mít zajištěnu cestu zpět. (8) *Ačkoli / i když / přestože* žili mnoho let v zahraničí, stále si uchovávali zvyky ze svého původního domova. (9) *Ačkoli / i když / přestože* se obvinění ukázalo jako falešné, už nikdy si nezískal plnou důvěru ostatních. (10) *Jestliže/jestli/když/pokud* zpozorujete v objektu cizí osoby, přivolejte bezpečnostní službu. (11) *Abyste mohli vycestovat do Spojených států, potřebujete pas s biometrickými údaji.* (12) *Šli studovat do zahraničí, aby se zdokonalili v němčině a poznali jiný styl života.*

5

- (1) ztrácet – ztratit
Často ztrácím klíče. Nesmím ztratit doklady.
- (2) vrátit se – vracet se
Vrátím se dnes brzy. Obvykle se vracím kolem 4. hodiny.
- (3) rozhodnout se – rozhodovat se
Rozhodnu se hned zítra. Rozhoduju se už týden, a pořád si nejsem jistá.
- (4) splácet – splatit
Hypotéku budeme splácet 20 let. Dluh splatíme hned zítra.
- (5) přečíst – číst
Přečtu si vaši práci co nejdříve. Dnes si budu celé odpoledne číst.
- (6) posunout – posunovat
Posuneme termín vaší zkoušky. Budeme tu skříň posunovat ještě dlouho?
- (7) rozjet se – rozjíždět se
Studenti se zítra rozjedou do svých zemí. Pozor, auto už se rozjíždí.
- (8) zabrzdit – brzdit
Před garáží zabrzdím. Brzdi, na semaforu je červená!
- (9) přijmout – přijímat
Takové podmínky nepřijmu. Letos budeme přijímat více zahraničních studentů.
- (10) osladit – sladit
Těsto mírně osladíme. Sladíš kávu?

7. LEKCE

TEXTOVÁ CVIČENÍ

4

zájmeno	pád	zájmeno	pád
1. nikoho	gen.	6. nic	nom.
2. který	nom.	7. všichni	nom.
3. nikdo	nom.	8. co	akuz.
4. žádná	nom.	9. cokoli	akuz.
5. všichni	nom.	10. kterém	lok.

5

- ... že jeho strýček, jenž je námořník...
- ... pokukovali po Vendelínovi, jenž jedl čokoládový biskupský chlebíček...
- ... stolec, na němž stála kouzelnická krabice...

6

- svačina
- zábava
- pomazánka
- biskupský chlebíček
- loutkové divadlo
- kouzelnická krabice
- salón
- kouzelnická hůlka

GRAMATIKA A PRAVOPIS

1

přejatá slova	gen. sg.	dat. sg.	inst. sg.	ak. pl.
aroma	aromatu	aromatu	aromatem	aromata
datum	data	datu	datem	data
drama	dramatu	dramatu	dramatem	dramata
dingo	dinga	dingovi, dingu	dingem	dingy

album	alba	albu	albem	alba
dril	drilu	drilu	drilem	drily
fenomén	fenoména	fenoménovi, fenoménu	fenomémem	fenomény
tango	tanga	tangu	tangem	tanga
studium	studia	studiu	studiem	studia
astma	astmatu	astmatu	astmatem	astmata
outsider	outsidera, outsideru	outsiderovi, outsideru	outsiderem, outsiderem	outsidery, outsidery
paradigma	paradigmatu	paradigmatu	paradigmatem	paradigmata
schéma	schématu	schématu	schématem	schémata
stipendium	stipendia	stipendiu	stipendiem	stipendia
symptom	symptomu	symptomu	symptomem	symptomy
téma	tématu	tématu	tématem	témata
vízum	víza	vízu	vízem	víza
verdikt	verdiktu	verdiktu	verdiktem	verdikty
bronchitis	bronchitidy	bronchitidě	bronchitidou	bronchitidy

2

- Doporuč mi knihu, u **níž** se nebudu nudit.
- Vlak, **jímž** jsme měli jet, už ujel.
- Vezmi si kabát, v **němž** ti bude teplo.
- Ráda bych ochutnala zákusek, **jenž** jsem ještě nejedla.
- Baví mě články, **jež** vyprávějí o historických událostech.
- To je ten kluk, o **němž** jsme mluvily včera.
- Ta paní, **jež** nás zdravila, je naše bývalá sousedka.
- Filmy, v **nichž** hraje Pavel Liška, jsou velmi vtipné.
- Nezapomeň si sbalit věci, bez **nichž** se neobejdeš u moře.
- Můj malý syn se už týden těší na výlet, na **něž** jedeme až příští víkend.

3

- V Lisabonu otevřeli největší **akvárium** v Evropě. Rád navštěvuji mořská **akvária**.
- Politici čím dál více hovoří o změnách **klimatu**. V různých částech země jsou různá **klimata**.
- Proti **meningitidě** se lidé mohou očkovat. Lékaři rozlišují několik druhů **meningitid**.
- Nejraději mám melodie v **rytmu** blues. Ta skladba je v latinskoamerických **rytmech**. Jaké druhy **blues** znáš?

- (5) Z vrcholu Pradědu se turisté mohou kochat **panoramatem** celých Jeseníků. Nejraději si na horách fotím různá **panoramata**.
- (6) Babička si nedovede představit večer bez hraní **binga**. Profesionální hráči rozlišují různá **binga**.
- (7) Lidé z Ukrajiny mohou pracovat v ČR jen s platným **vízem**. Na hranicích zadrželi cizince s neplatnými **vízy**.
- (8) Několik lidí onemocnělo **syfilidou**. Existují různé **syfilidy**, nebo jde vždy jen o jeden typ nákazy?

5

- (1) Už; Zase; (2) Dvořáková; Vás; Vašeho; (3) Ano; Piráty, ODS a ČSSD; (4) Připravte; (5) Spasitele; (6) —; (7) Míru; (8) Literatura; (9) FF UK v Praze; (10) Boha i Ježíše Krista.

6

(1) kterých	(9) což
(2) které	(10) jehož
(3) potom	(11) která
(4) což	(12) čímž
(5) kterou	(13) kterou
(6) kam	(14) což
(7) čímž	(15) kterou
(8) které	

7

- (1) Kupuju si noviny, které píší pravdu.
- (2) Neznám nikoho, kdo by poslouchal rozhlas.
- (3) Zahraniční zpravodaj je povolání, které je nebezpečné.
- (4) Víím, jaký je rozdíl mezi bulvárem a seriózním tiskem.
- (5) Média jsou často cílem, na který útočí politici.

8

- (1) Cyklista jel po ulici a vrazil do popelnice.
- (2) Někdo rozlil sklenici s džusem, která stála na stole.
- (3) Připravil si před odletem kufr, ale nechal ho doma.
- (4) Policista zadržel zloděje, ale nakonec ho propustil bez trestu.
- (5) Spadl mi na zem mobil a rozbil se.

- (6) Seznámil jsem se se ženou a brzy jsem s ní čekal dvojčata.
- (7) Koupil jsem chleba a už večer byl tvrdý.
- (8) Zubař pacientovi operoval zuby, ale pacient o ně nakonec přišel.
- (9) Šel jsem si koupit noviny, ale byly už vyprodány.
- (10) Používá nepravé věty vedlejší, i když to je gramatická chyba.

ZOPAKUJTE SI

1

- (1) vyplouvají; (2) přijímám/přijímáme; (3) spěje; (4) přijmou; (5) jedí; (6) prospí; (7) zní; (8) vyplývá; (9) vypláchnou; (10) plyne; (11) tajje; (12) shání.

2

- (1) Knihy, které si půjčíš v knihovně, včas vrať!
- (2) Před otevřením krytu přístroje zkontrolujte, zda je odpojený od elektrického proudu!
- (3) Uvědomme si, že řešení tohoto problému nebude jednoduché.
- (4) Viz!
- (5) Jez hodně vitamínů a vlákniny!
- (6) Připravme se na nejhorskí.

3

- (1) Během testu nepoužívejte slovník!
- (2) Teď nepřestávejme a nepolevujme v našem úsilí!
- (3) Neber hračky ostatním dětem!
- (4) Nemyslete si, že se na vás zlobí.
- (5) Před cestou nezapomeň zkontrolovat platnost pojišťky!
- (6) Nezapomeň na nás!

4

- (1) povídala; (2) vykládali; (3) říct; (4) mluvím; (5) bavili; (6) mluví; (7) říkám; (8) mluv; (9) vykládá; (10) nemluví; (11) neříkej; (12) nepovídejte.

5

(1) mezi; (2) Během/při/po; (3) Během/za; po; (4) O; (5) Na/před; (6) O; (7) Během/za; (8) během/o/po; (9) kolem/po; (10) před; (11) Do; (12) v/o; (13) v; (14) o.

6

(1) Hrad **Karlštejn** byl založen v roce 1348 a zaujímá mezi českými hrady zcela **výjimečné** postavení. (2) Byl

vybudován českým králem a římským císařem Karlem IV. jako místo pro uložení královských pokladů. (3) V roce 1355 již Karel na hradě pobýval a dohlížel na **jeho** dostavbu. (4) Stavba byla dokončena v **roce** 1365. (5) Na počátku husitských válek byly z bezpečnostních důvodů na Karlštejn převezeny české korunovační klenoty, které **zde** s krátkými přestávkami zůstaly uloženy téměř 200 let.

TEXTOVÁ CVIČENÍ

2

brhlík modrý – dnešní pojmenování *brhlík azurový*, modře zbarvený pták z řádu pěvců

brhlík cihlový – *brhlík lesní*, pták z řádu pěvců, pojmenování v próze podle cihlově zbarvené hrudi

sýkora (koňadra) – *sýkora koňadra*, malý pták z řádu pěvců, jeden z nejběžnějších ptáků

sýkora úhelníček – *sýkora úhelníček*, nenápadný malý šedý pták, rád pěvci

4

tři – numerale základní

5

(1) patery	(5) pětkrát
(2) pěti	(6) pětinásobný
(3) Pětiny	(7) pětice
(4) pátého	(8) patery

6

Včera napadl první snůh.	P
Vidím tajemné vinaře, vrahy vinice Hospodinovy.	N
Je zimní odpůldne.	B
Naholo mrzne.	B
Sedí zatím na rámu nebo na jasmíně.	N
Díváme se na ně s otcem.	N
Vyjasnilo se večer.	B
Chalupy jsou pod příkrovem.	P
Uvázali jsme kytice zralých slunečnic.	N
Létají si pro zrna brhlík modrý a cihlový.	P

GRAMATIKA A PRAVOPIS

1

- (1) sto třicet pět a půl metru
- (2) jedna dvanáctina dortu

- (3) dvoje brýle
- (4) dvě stě šedesát osm a čtvrt kilometru
- (5) jedna osmina pizzy
- (6) třicátého dvanáctý
- (7) třetí místo
- (8) čtvery kalhoty
- (9) desátý kilometr
- (10) dvě stě padesát přihlášek

2

(1) Ve třídě bylo dvacet tři žáků / byli dvacet tři žáci.
(2) Z testu jsem měl šedesát pět procent. (3) Včera snědla tři čtvrtiny pizzy. (4) V bance nám nabídli úrok tři a půl procenta. (5) Profesor mluvil k polovině třídy. (6) Cesta do Prahy trvala dvě a půl hodiny. (7) Jeho osobní rekord byl sto metrů za devět celých tři vteřiny.

3

- (1) c) 5hvězdičkovém
- (2) b) 3× nebo 3krát
- (3) b) 10 km nebo 10 kilometrů
- (4) c) 8denní
- (5) a) 3kg nebo 3kilogramový
- (6) a) 50% = 50procentní
- (7) c) 200korunovou = 200Kč
- (8) c) 2pokojevém

4

(1) Blýsklo se. (2) Za chvíli zahřmí. (3) Za týden bude sněžit. (4) Na ulicích se práší. (5) Zítra bude hezky. (6) Na Sibíři mrzne. (7) Z lesa se kouří. (8) Na louce hoří. (9) Venku je zima, vezmi si kabát. (10) Svítá v 5:45.

5

(1) Venku celý den padal déšť. (2) Helena byla v těch večerních šatech krásná. (3) Večer jsem často smutný. (4) Píší o tom ve všech novinách. (5) Chybíš mi. (6) Po úspěšném testu cítila úlevu. (7) Trápí mě bolest hlavy. (8) Padá snůh. (9) V únoru přišlo nečekané oteplení. (10) Lidé kdysi každou neděli chodili do kostela.

6

Olomoucký půlmaraton je největší sportovní událostí roku v Olomouci. Průměrně se ho každý rok zúčastní více než šest tisíc běžců. V roce dva tisíce devatenáct se konal již jeho desátý ročník. Závod se pravidelně uskutečňuje v polovině června, kdy je průměrná venkovní teplota dvacet tři stupňů Celsia, v některých ročnících však běžci museli zápasit i s více než třicetistupňovými vedry.

Závodníci si mohou vybírat ze čtyř druhů závodů. Ti nejzdatnější běžci mohou běžet celý závod o délce dvacet jedna tisíc celých nula devadesát osm kilometru (dvacet jedna kilometrů a devadesát osm metrů). Ti méně zdatní nebo ti, kteří mají raději týmovější pojetí sportu, mohou závod absolvovat ve štafetě – buď ve dvou, kdy jeden běžec běží desetikilometrový úsek a druhý zbylých jedenáct tisíc celých nula devadesát osm kilometru (jedenáct kilometrů a devadesát osm metrů), nebo ve čtyřech, kdy si závodníci trať podělí na úseky tříkrát pět kilometrů a jedenkrát šest celých nula devět set sedmdesát pět kilometru (šest kilometrů a devadesát sedm a půl metru). Nadšenci mohou běžet také tzv. rodinný běh, jehož délka je pouhých tři a půl kilometru.

Limit pro dokončení hlavního závodu jsou tři hodiny. Závodníci mají možnost na trati doplnit energii ve třech občerstvovacích stanicích (iontový nápoj, voda, ovoce) a třech osvěžovacích stanicích (voda, osvěžovací houbičky).

7

(1) jménem	(5) pomocí
(2) vinou	(6) díky
(3) zásluhou	(7) blízko
(4) počátkem	(8) Během

8

(1) Bc./Mgr.	(9) min.
(2) př. n. l.	(10) EU
(3) hod./h.	(11) sv.
(4) tzv.	(12) mld.
(5) atd./apod./aj.	(13) cm; 69 kg
(6) s./str.	(14) mj.
(7) r.; st./stol.	(15) vs.
(8) MUDr./dr.	

FONETICKÁ CVIČENÍ**3**

Stmívá se | mnohem | později | než během | šedivé | zimy.
Přišlo | jaro | a počasí | si s námi | zahrává. Do ulic se |
opírají | odvážné paprsky | jarního | slunce. Svlékáme |
kabáty | a místo | do kina | jdeme | na zmrzlinu.

ZOPAKUJTE SI**1**

(1) přednášky; seminářů	(7) milionů korun
(2) umělců/umělci	(8) kilometrů/kilometry
(3) účastníků	(9) studentů/studenti
(4) zemí	(10) posledních knih
(5) firem; společností	(11) posluchačů
(6) trpaslíků	(12) dětem

2

(1) kousek	(A) sýr, (L) okurka
(2) 20 dkg	(G) šunka
(3) láhev	(E) voda
(4) miska	(H) jogurt
(5) balení	(K) oplatky
(6) sklenice	(E) voda
(7) plátek	(J) maso
(8) krajíc	(I) chleba
(9) porce	(C) jídlo
(10) sáček	(D) bonbony
(11) špetka	(B) sůl
(12) hrnek	(F) čaj

3

(1) dlouhými uchy	(6) nohama
(2) třech nohách	(7) velkých mastných ok
(3) obou očí	(8) rukama nohama
(4) dlouhýma ušima	(9) ozdobnými uchy
(5) zlatými ručičkami	(10) pytláckých ok

4

- (1) tři sta dvacátém pátém
- (2) tisíc pět set sedmdesátého šestého
- (3) dva tisíce tři sta šedesát pět
- (4) tisícímu
- (5) dvě stě čtyřicet tři
- (6) sto devadesáté deváté straně
- (7) čtyřicáté sedmé minutě
- (8) čtyři tisíce dvě stě osmdesát šest; dvě stě devadesát pět
- (9) čtyři tisíce pět set
- (10) tři celé osmdesát čtyři

5

- (1) Stal se učitelem. Dům stál v centru města.
- (2) Bez otcových rad bych to neudělal. Rád hraju tenis.
- (3) Pomáhala mu její věrná láska. Stařec laská svého psa.
- (4) Zde se prodávají i čisticí prostředky. Stroj čisticí koberec se automaticky pohyboval po pokoji.
- (5) Pozor, zde se valí dolů kameny. Všude na zemi se valí smetí.
- (6) Moc nemluvila, vždy byla tichá. Užívali si ticha daleko od lidí.
- (7) Pasák ovcí žil celé léto v horách. Po poli jezdil těžký pasák (pásový traktor nebo jiné vozidlo s pásy).

- (8) Byl sám jako kůl v plotě. Kovář kul železo.
- (9) Zlá královna byla krutá. Krůta patří mezi drůbež.
- (10) Je třeba zvážit všechny klady a zápory. Z pokácených stromů byla hromada klád.

6

- (1) Město **Karlova Studánka** leží **v** nadmořské výšce cca 800 m **nad** mořem.
- (2) Významný rozvoj zaznamenalo **v** období **po** bitvě **na** Bílé hoře, kdy místo připadlo řádu německých rytířů.
- (3) Už **z** té doby jsou první zmínky **o** léčivých účincích zdejšího ovzduší a podzemních minerálních pramenů.
- (4) V roce 1780 byl objeven **Maxmiliánský** pramen a následně **v** jeho okolí postaveny první domy **ze** dřeva.
- (5) Spolu **s** lázněmi začala vzkvétat i osada, kterou založil **Maxmilián II. František**.
- (6) Původně se obec jmenovala **Hinewieder** (**z** německého hin und wieder), protože **pro** první pacienty nebylo **na** místě vhodné ubytování.
- (7) Bydleli tedy **v** nedalekých osadách a **na** léčení **do** lázní pouze docházeli tam a zase zpátky.
- (8) Tento původní název byl **v** roce 1803 **po** objevení nového pramene a jeho pojmenování **po** vnuku císařovny **Marie Terezie** změněn **na** **Karlsbrunn**, tedy **Karlova Studánka**.

9. LEKCE

TEXTOVÁ CVIČENÍ

1

1A, 2G, 3K, 4D, 5F, 6E, 7I, 8H, 9B, 10J, 11C, 12L

5

(1) žily různé/mnohé národy, (2) domluvili se, že odejdou z rodné země, v níž probíhají boje, (3) odešli směrem na západ do neznámých oblastí, (4) když přešli/přebrodili i tuto (řeku), začali si všichni lidé stěžovat, že náročná cesta stále nekončí (5) a najednou se mu otevřel pohled na celou velkou/rozlehlou krajinu

6

svolavše – minulý, plurál / *rozžehnavše* – minulý, plurál / *padajíc* – přítomný, ženský, singulár / *povystoupiv* – minulý, mužský, singulár / *zlíbav* – minulý, mužský, singulár / *pozvednuv* – minulý, mužský, singulár

7

verbální substantivum: odpočínutí; verbální adjektivum: oplývající

GRAMATIKA A PRAVOPIS

1

- (1) podtržení slova ve větě × podtrhnutí židle
- (2) oblečení ‚oděv‘ × obléknutí (pojmenování úkonu/činnosti)
- (3) převlečení ‚oděv, do kterého se převlečeme‘ × převléknutí (pojmenování úkonu/činnosti)
- (4) dopadení ‚přistižení‘ zloděje při činu × dopadnutí ‚padnutí na zem‘

2

- (1) (prodán) prodané auto
- (2) (přednesen) přednesená přednáška
- (3) (podán) podaná ruka
- (4) (oceněn) oceněná práce

- (5) (postaven) postavený dům
- (6) (vytisknut) vytisknutý referát
- (7) (chycen) chycený pachatel
- (8) (stočen) stočený had
- (9) (získán) získaná sleva
- (10) (okopán) okopané pole

3

- (1) Vzpomínali jsme na roky strávené na dětských táborech.
- (2) Na oslavách nemám rád hlasité zpívání.
- (3) Nemusíte ho představovat. Je to pro všechny známý člověk.
- (4) Po koncertě jsem dlouho nemohl usnout kvůli pís-kání v uších.
- (5) Hledaného psa nakonec našli v sousední vesnici.
- (6) Nově vydaný zákon umožňoval svobodnější cestování po Evropě.
- (7) Naštěstí si nevšiml námi rozbitého okna.
- (8) Byl jsem už unavený z jejího neustálého lhaní.
- (9) Budova zavřená před mnoha lety viditelně chátrala.
- (10) Cestovali jsme do míst dosud nepokrytých mobil-ním signálem.

4

- (1) pozorující (pl., přítomný)
- (2) vzpamatovav (mask., sg., minulý)
- (3) rozloučiv (mask., sg., minulý)
- (4) bloudíc (fem., sg., přítomný)
- (5) sedíc (fem., sg., přítomný)
- (6) nemaje (mask., sg., přítomný)
- (7) houpaje (mask., sg., přítomný)
- (8) mávající (pl., přítomný)
- (9) zahlédnuvši (fem., sg., minulý)
- (10) uvařivši (fem., sg., minulý)
- (11) vyhoupnuvši (neutr., sg., minulý)
- (12) otíraje (mask., sg., přítomný)

5

- (1) Maminka, **prostřevši** stůl, zavolala nás k obědu.
- (2) Štěně, radostně **vrtíc** ocáskem, štěká.
- (3) Zemřel, **nedoživ** se prvního vydání svého Máje.

- (4) Publikum, **zhlednuvši** představení, dlouho tleskalo ve stoje.
- (5) Trestanec, nepřítomně se **dívaje** do dálky, očekával příchod kata.
- (6) **Vracejíc** se z ciziny, Marie se těší domů.
- (7) Malý kolouch, **zpozorovav** nebezpečí, snažil se ukryt v trávě.
- (8) Vlaštovky, **létajíce** při zemi, chytají drobný hmyz.
- (9) Lev se vrátil, **nesa** ulovenou gazelu.
- (10) **Dostudovavše** medicínu, hledali si práci v místní nemocnici.

6

- (1) Cestující v letadle letícím do Norska prožili nepřijemné turbulence.
- (2) Tolik lidí stojících ve frontě na jízdenky jsem ještě nikdy neviděl.
- (3) Turistu stoupajícího na vrchol Pradědu zastihla nečekaná bouřka.
- (4) Kamarád bydlící celé dětství v Olomouci se nakonec odstěhoval na vesnici.
- (5) V noci jsem nemohl spát kvůli neustále štěkajícímu psovi.
- (6) Uhnul jsem autem nahlas houkající sanitce.
- (7) Říkal o sobě, že je člověk cítící se více jako Evropan než Čech.
- (8) Obdivuji moderní technologie umožňující komunikovat lidem z různých koutů světa.
- (9) Z okna vlaku jsme viděli na nás mávající dítě.
- (10) Loď plující do Itálie musela kvůli bouřce změnit kurz.

7

sběrna druhotných surovin, situace se zklidnila, soutěžící zazpívala sloku, stlačený plyn, zblednout bolestí, schoval se ve sklepe, správný výsledek, změkklé máslo, stírací los, shrabat listí, smazat tabuli, spravit obuv, vztyčit prapor, sbírat jablka, spatřit první hvězdy, ztratit klíče od bytu, sbírat papír, stmívá se brzy, oheň vzplanul, zhlednout divadelní představení, spotřeba vody vzrostla, bílky ztuhly ve sněhu, **vzbudil** mě příliš brzy, zradil kamaráda, skončil školu už v březnu, smyl si prach z obličejů, důležité sdělení, zlomená noha, rozbitá zkumavka, zběhl z armády, sužovala ho bolest hlavy, **vztekly** pes, léto strávíme na horách, mléko **vkypělo**, prudký sráž

8

- (1) Poprosila ho, zda by jí dal ochutnat kousek toho jídla, které nesl králi.
- (2) Poručili mu, aby nikomu nic neříkal.
- (3) Vždycky, když se jí stýskalo po domově, říkala, že tam u nich voní vzduch jinak a i obloha je jinak modrá.
- (4) A nakonec ho požádal, aby doručil tento list císaři.
- (5) Jakmile vstoupil do místnosti, zeptali se ho, jestli uspěl a jestli složil zkoušku.
- (6) Vykřikla, že je to ale krása.
- (7) Ptali se Honzíka, kdy už k nim přijedou rodiče.
- (8) Sousedka se divila, co že to paní Nováková říkala.
- (9) Oba starší bratři mi nařídili, že ten dům musím prodat.
- (10) Teta Kateřina odvětila, že kdo druhému jámu kopá, sám do ní padá.

ZOPAKUJTE SI

1

(1) Kurz se otevře,	(C) jestliže bude dostatek zájemců.
(2) Neúčastnil se výletu,	(D) protože byl nemocný.
(3) Klíče od kanceláře odevzdal,	(G) jakmile se dozvěděl o ukončení pracovního poměru.
(4) Spolužáci se ho ptali,	(H) jestli si už vybral téma své závěrečné práce.
(5) Chtěl změnit práci i styl života,	(I) aby unikl stálému stresu.
(6) Rozhodl se změnit zaměstnání,	(J) proto začal znovu studovat a nakonec odjel do zahraničí.
(7) Přestože neměl dost peněz,	(A) objednával další zboží.
(8) Zaznamenáte-li pohyb cizích osob,	(B) obraťte se na policii.
(9) Chtěl s ním vše probrat,	(F) ale nezastihl ho v kanceláři.
(10) Dlouho se nemohli rozhodnout,	(E) požádali tedy přátele o radu.

2

(1) Myslivci stříleli nakažená zvířata. (2) Baterie musíte pravidelně nabíjet. (3) Auto dostalo na náledí smyk. (4) Hotovou bábovku můžeme lehce posypat cukrem. (5) Nábytek má dobře omyvatelný povrch. (6) Vstávala každé ráno brzičko. (7) Nabyté zkušenosti můžete dobře uplatnit v budoucím zaměstnání. (8) V zimě jezdili na lyže, v létě sbírali ovoce. (9) Pohádka o pyšné princezně patří k těm nejoblíbenějším. (10) Děti u ohně zpívaly a výskaly. (11) Odpusť mi to, byla to moje vina. (12) Z vlaku musíte vystoupit na zastávce U Mlýna.

3

(1) Akce se zúčastnily/i studentky se svými učiteli. (2) Rodiče odjeli na dovolenou a děti zůstaly samy doma. (3) Prázdninové dny rychle utíkaly. (4) Plyšová medvědi seděli na poličce. (5) Aktualizované průvodce byly turistům k dispozici hned od začátku sezóny. (6) Mořští koráli byli krásně zbarvení. (7) Dni byly s podzimem stále kratší. (8) Ministryně, velvyslankyně, celebrity, dokonce sama královna a její pes se zúčastnili charitativní aukce. (9) Odbory a vedení podniku vyjednaly navýšení mezd. (10) Koně se nečekaně splašili. (11) Papíroví draci se vznášeli vysoko na obloze. (12) Bacily se rychle šířily vodou i vzduchem.

4

(1) V létě pojedeme na Ukrajinu do Karpat. (2) Lyžovat jezdíme do Alp nebo do Krkonoš. (3) Ve Vysokých Tatrách na Slovensku je možné vidět medvědy. (4) K nechladnějším místům v České republice patří mrazové doliny na Šumavě. (5) Turisté, kteří míří na Moravu, často jedou do Jeseníků nebo do Beskyd. (6) Na Ukrajině je čeština poměrně populárním cizím jazykem. (7) Cestovní agentura nabízí i jazykové kurzy na Maltě. (8) Horolezci mají pro svůj sport ideální podmínky v Českém ráji. (9) S přáteli jezdil na Floridu, ale i na Aljašku. (10) Vstup do Evropské unie přináší členským státům řadu výhod. (11) Na Českomoravské vysočině žilo a tvořilo několik známých malířů. (12) V Krušných horách se těžilo stříbro.

5

(1) Chorvatsko, oblíbený letní cíl mnoha Čechů, navštíví o prázdninách tisíce turistů ze střední a severní Evropy. (2) Ředitel podniku Ing. Miroslav Dvořák se zúčastnil slavnostního otevření nové výrobní haly. (3) Český Krumlov, Žďár nad Sázavou a Kroměříž patří k nejkrásněj-

ším českým městům a nachází se v nich památky zapsané na seznam UNESCO. (4) Franz Kafka, spisovatel žijící v Praze, ale píšící německy, je autorem románu Zámek. (5) Za svými názory mnohými považovanými za velmi konzervativní si pevně stál. (6) Stavba původně realizovaná v gotickém stylu byla během let rozšířena o renesanční i barokní budovy. (7) Počasí typické pro jižní Evropu toho jara panovalo i v oblastech daleko na severu. (8) Lidé žijící na venkově jsou obvykle více spjatí s přírodou než lidé z měst. (9) Energii spotřebovávanou přístroji v našich domácnostech můžeme vyrábět velmi ekologickým způsobem. (10) Tento film, natočený těsně před jeho smrtí, patří k jeho nejpůsobivějším dílům. (11) Dopis zasláný na jeho původní adresu se vrátil jako nedoručitelný.

6

- (1) devatero; devatero
- (2) dvoje
- (3) dvanáctý; první
- (4) pět set šedesát tři; jednu třetinu
- (5) padesát sedm celých osm procenta; dvacet šest celých osm procenta
- (6) tři ku pěti
- (7) pět milionů šest set osmdesát tisíc; dvaceti šesti
- (8) tisícího
- (9) patnáctery
- (10) oběma

7

(1) Lidé, již jsou aktivní hlavně večer a v noci, mají často problém s režimem, jenž je postaven na ranní aktivitě. (2) Ti, již se musí takovému životnímu stylu přizpůsobit, bývají během dne ospalí a více trpívají stresem. (3) Vědci ale zjistili, že s trochou snahy mohou ovlivnit své vnitřní hodiny, jež řídí jejich spánek a bdělost. (4) Britští a australské vědci provedli experiment s 22 „sovami“, tedy lidmi, již průměrně usínali kolem 02.30 a vstávali po desáté. (5) Vědci jim nařídili, aby po tři týdny uléhali a vstávali ve fixní čas, jenž se neměnil ani o víkend.

8

- (1) nalít – dolít
Nalít vodu do sklenice. Sklenici s kávou dolijte mlékem tak, aby byla plná.

- (2) opsat – přepsat
Žáci při testu nesmí opisovat jeden od druhého. Tuto kapitolu musíte napsat ještě jednou a lépe.
- (3) nahlédnout – zhlédnout
Nahlédl do místnosti a rychle odešel. Studenti zhlédli film.
- (4) přejet – projet
Pozor, ať nepřejedeš tu kočku! Tunelem projedeme za pět minut.
- (5) vsunout – posunout
Mezi dvě fotografie musíte vsunout čistý papír. Stále si posunoval brýle na nose.
- (6) odejít – poodejít
Přednáška skončila a všichni odešli. Na chvíli poodešel a hned se zase vrátil.

10. LEKCE

1

(1) dražší; (2) nejmilejší; (3) nejrůznější; (4) lehčí; (5) nejčernějších; (6) nejlepší; nejloupejší; (7) delší; (8) nejsympatičtější; (9) nejhlubších; (10) mrzutější; (11) hladším; hrubším; (12) chudší.

2

- (1) Byty v domech nacházejících se v blízkosti zastávek MHD jsou obvykle dražší.
- (2) Karel IV., kromě jiného také německý císař, založil v Praze univerzitu.
- (3) Bazény postavené u každého druhého domu často zbytečně spotřebovávají pitnou vodu.
- (4) Tato vodou ředitelná barva je určena pro použití v exteriérech.
- (5) Žáci úspěšně řešící krajská kola logické olympiády se obvykle dobře umístili také v matematické nebo fyzikální soutěži.
- (6) Prahu, hlavní město České republiky, navštíví ročně statisíce turistů.
- (7) Petr Fiala, předseda ODS, se zúčastnil televizní debaty o budoucím rozpočtu ČR.
- (8) Škoda Octavia, dlouhodobě nejprodávanější model boleslavské automobilky, projde v příštím roce výraznou inovací.
- (9) S opravou vodovodu nám pomohl soused, zručný a zkušený řemeslník.
- (10) Česká televize a Český rozhlas, veřejnoprávní média, hodlají zvýšit koncesionářské poplatky.

3

(1) sad	(7) dělat
(2) putovat	(8) strava
(3) skromný	(9) kniha
(4) řídit	(10) proutek
(5) hloupý	(11) udržitelný
(6) náročný	(12) vodit

4

sloveso	subst. (kdo děj vykonává)	subst. (kde se děj vykonává)	adj. (vlastnost, která plyne z děje)
psát	písař	písárna	psaný
péct	pekař	pekárna	pečený
slévat	slévač	slévárna	slévaný
brousit	brusič	brusárna	broušený
vázat	vazač	vazárna	vázaný
čistírna	čistič	čistírna	čištěný
plavat	plavec	plovárna	plavený
sušit	sušič	sušárna	sušený
drtit	drtič	drtírna	drcený

5

- (1) Jakmile se to dozvěděl, spěchal domů.
- (2) Zatímco dodělávali projekt, on už myslel na další výzkum.
- (3) Když se vrátili z dovolené, museli dohnat všechnu práci.
- (4) Dříve než půjde do důchodu, si chce ušetřit na nové auto.
- (5) Nemůžete jít domů, dokud to nebude hotovo.
- (6) Peníze můžeme vyplatit, až to vedoucí schválí.
- (7) Až vydělám dost peněz, budu cestovat.
- (8) Sotvaže dostal výplatu, skoro celou ji utratil.
- (9) Domů se vrátili, když už svítalo.
- (10) Napíšu ti, jakmile to bylo možné.

6

- (1) Lenčina matka nám přinesla milý dárek.
- (2) Jeli jsme tam s Petrovým bratrem.
- (3) Bez Katčinych rodičů bychom to nezvládli.
- (4) Na návštěvu půjdeme k Filipovým přátelům.
- (5) V divadle seděla mezi Mirčinyým kamarádem a Ire-
ninou sestrou.
- (6) Tu knihu mám od Kamiliných sourozenců.
- (7) Udělal bys to pro Hančinu matku?
- (8) Dej si ten kufr mezi Ivaninu tašku a Mariin batoh.

- (9) Bavili jsme se o Samových kočkách.
(10) Sešli jsme se v Bezručových sadech.

7

- (1) Půjčil si peníze, aby mohl dostavět dům.
(2) Kdybychom měli dostatek informací, mohli bychom se snáze rozhodnout.
(3) Jestliže bys získal stipendium, mohl bys studovat v zahraničí.
(4) Setkali bychom se s vámi, kdybychom našli nějaký vhodný čas.
(5) Kdybys koupil lístky včas, nemuseli bychom teď stát ve frontě.
(6) Dejte nám vědět, pokud by se něco změnilo.
(7) Zeptej se ho, jestli by souhlasil se změnami.
(8) Celý semestr pilně studoval, aby složil včas zkoušky a získal dobrou práci.
(9) Pokud bys měl štěstí, mohl bys pořídit fotky úplně zblízka.
(10) Chtěli bychom vědět, jestli bychom mohli postupovat tímto způsobem.

10

- (1) *Jestliže/Jestli/Když/Pokud* neuhradíte poplatek za zkoušku do týdne po registraci, bude vaše přihláška automaticky zrušena.
(2) Zajistěte si včas potřebná potvrzení, *abyste* mohli vstoupit do země.
(3) *Ačkoli / I když / Přestože* silně přšelo, celý program proběhl venku, jak bylo naplánováno.
(4) Byl nemocný, *proto* zůstal několik dní doma.
(5) Učivo si musíte pravidelně opakovat, *abyste* si vše dobře zapamatovali.
(6) *Kdybys/Jestliže* bys nemohl přijet, určitě nám dej předem vědět!
(7) Stále nakupovali další nové věci, *ačkoli / i když / přestože* jejich byt byl úplně přeplněný.
(8) Nechtěli hned po studiu začít pracovat, *proto / a tak* odjeli jako dobrovolníci na misi do Afriky.
(9) *Jestliže/Jestli/Když/Pokud* neobdržíte zprávu o výsledku zkoušky do deseti dní, kontaktujte organizátora zkoušek.
(10) Navštívili ho, *aby* mu řekli, co se stalo.

11

- (1) Často se scházeli v různých muzeích.
(2) Témata jeho románů vždy reagovala na aktuální situaci.
(3) Dlouho diskutovali o možných datech zkoušek.
(4) S Havlovými dramaty se seznámil už jako student.
(5) Ztrátu občanského průkazu musíte hlásit na policii.
(6) Po ukončení studia si ihned začal hledat práci.

12

Policie odhalila dvě nelegální tábořiště v chráněné oblasti, a to pomocí dronu s termokamerou, jenž nad oblastí létal kvůli odhalování ohňů. Policejní mluvčí vysvětlila, proč je zákaz táboření důležitý. Lidé si totiž podle ní vybírají na táboření stejná místa, jež mohou být časem pobytem turistů ovlivněna. To má vliv na druhy, jež se společnost rozhodla v těchto oblastech chránit. „K poškození chráněných druhů rostlin může dojít i při pobytu, jenž je relativně krátký. Přítomnost lidí v noci omezuje některé druhy živočichů, již jsou plaší,“ uvedla mluvčí, jež také připomněla další zákazy, jež se týkají pobytu v lese.

13

- (1) Cvičení pět najdete na sedmnácté straně.
(2) Do místnosti bylo možno vcházet dvojími dveřmi.
(3) Z dálnice musíte sjet na sto/stém padesátém osmém kilometru, exit dvacet devět.
(4) Ráda si kupuje nové brýle, i když u má doma nejméně šestery.
(5) Za devatero horami, devatero řekami a devatero lesy žil jeden král.
(6) Kup jednu osminu másla, půl litru mléka a čtvrt kila šunky.
(7) Podle průzkumu je dvacet pět celých šest procenta respondentů pro změnu zákona.
(8) Cena půdy se počítá podle průměrné ceny vynásobené koeficientem nula celá třicet tři.
(9) Přípravný výbor počítal s šedesáti pěti účastníky, nakonec jich přijelo sto třicet čtyři.
(10) Každý tisící návštěvník výstavy získá odměnu a přistoupí vstup zdarma.

14

(1) opéct – opečen; (2) zapálit – zapálen; (3) vědět – vědom; (4) zabít – zabit; (5) vyvrtat – vyvrtán; (6) vyloupit – vyloupen; (7) navštívit – navštíven; (8) vydat – vydán; (9) složit – složen; (10) splatit – splacen.

15

(1) rozvařen – rozvařený; (2) nalezen – nalezený; (3) dopsán – dopsaný; (4) podveden – podvedený; (5) vybit – vybitý; (6) odbyt – odbytý; (7) zamčen – zamčený; (8) přijat – přijatý; (9) zapomenut – zapomenutý; (10) uspán – uspaný.

16

(1) Každé ráno si česala vlasy a zpívala si přitom.
(2) Když se rozhodl pro koupi automobilu, ihned jej objednal.

- (3) Umývala nádobí a dohlížela na děti, které si psaly úkoly.
(4) Říkal: „Hochu, hochu, co z tebe bude,“ a tahal přitom Jeníka za ucho.
(5) Když vyřkl kouzelnou formuli, zamával hůlkou a vytáhl z klobouku králíka.
(6) Když se rozbíhal, zakopl a zůstal ležet.
(7) Rozcházeli se a usmívali se přitom.
(8) Vzhlíželi k nebi, tančili tradiční tance a prosili o déšť.
(9) Když vyřídil všechny záležitosti spojené s prodejem rodného domu, vydal se na cestu.
(10) Když odmítla jeho nabídku k sňatku, odešla do kláštera.